24. DECEMBER 2012

„Ale keď prišla
plnosť času,
poslal Boh
Syna svojho,
narodeného zo
ženy, narodeného
pod zákonom,
aby vykúpil
tých, čo sú
pod zákonom,
aby sme prijali
synovstvo.“
Galatským 4,4.5

Zborový list

Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok

Vianočná

Milan Rúfus

Ani už tichšie padať nemôže,
ako dnes padá.
Čo to k nám ide, Bože, prebože,
kto nás to hľadá?

Rozprávka plachá ako zvieratko
opodiaľ stojí.
Chcela by sa nás dotknúť úkradkom,
aj sa nás bojí.

Ani už tichšie snežiť nemôže,
ako dnes sneží.
Ide k nám záprah, Bože, prebože,
v tenučkej spieži.

Cez dávne detstvá
snehom zapadlé,
blizučký vzdychu.
Sneží
a my sa ako v zrkadle
vidíme v tichu.

Obsah

Vianočná 2

Preghiera Breve.....5

Domáce služby Božie
pri štedrovečernom stole.....6

Štedrý večer 8

Vydajme svedectvo
o narodenom Pánovi 9

Povedali o... deťoch.....11

Prečo práve dieťa? 12

Vnútorné dieťa.....14

Deti píšu Bohu.....15

Vianočná anketa.....15

Čítanie Biblie 17

Dúfam, že evanjelici
v Kežmarku prežijú... 17

Vianoce 19

Slávni evanjelici v Kežmarku III...19

Ty si ten? 24

Ahoj, malí i veľkí 24

Trinásty pokus 28

Štatistika roku 2012.....30

Slovom i obrazom.....33

Dieťa ako dar

Milí kežmarskí cirkevníci! Čas plynie rýchlo ako voda v rieke a od mojich posledných služieb Božích v Kežmarku v drevenom artikulárnom kostole (14. augusta 2011), keď som sa s vami s neveselým srdcom lúčila, je už viac než rok. Rada sa vo svojich spomienkach vraciam k mnohým jedinečným udalostiam a stretnutiam, ktoré som prežila s vami a pri vás. Prostredníctvom dnešných technických možností (telefón, internet,...) viem, že aj vy myslíte na mňa. V ťažkých životných zápasoch vnímam, že ktosi sa za mňa modlí, a tieto modlitby ma nesú ako nevládneho zničeného človeka po Božej ceste ďalej. Dovoľte mi, prosím, aby som sa vám za túto nenahraditeľnú opateru poďakovala a prostredníctvom tohto Zborového listu sa s vami podelím o časť pekného obdobia i životného zápasu mimo Kežmarku.

Je tu čas Vianoc a my v rodine s manželom Martinom si istotne budeme dlho a dobre pamätať tie minuloročné Vianoce. Spolu sme sa dohodli na vianočnom darčeku, ktorým sa vzájomne obdarujeme. Zabalená škatuľa, v ktorej sa schovával fotoaparát, prišla niekoľko dní pred Vianocami. Odložená pod stromčekom čakala na svoj správny čas, na čas prekvapení. Farárske rodiny, ktoré majú na Štedrý večer viac služieb Božích, sa musia vopred dohodnúť a v časovom predstihu rozhodnúť, kedy budú večer spoločne stolovať. Martin navrhoval variantu po službách Božích, aby sme sa nemuseli náhliť. Ja som chcela stolovať pred službami Božími, aby už potom po službách nebolo neskoro na viacero chodov (ale najmä na darčeky). Kompromisom v nejednej rodine sa riešia i takéto situácie. Napokon sme mali časť večere pred službami a druhú časť po službách. A darčeky? Vďaka Martinovmu ústupku som škatuľu s fotoaparátom rozbaľovala pred službami Božími. Dôkladne som si ho nastavila a Martinovi dala pokyn: „Teraz môžeš rozbaliť aj ty."

Pod stromčekom ležal maličký darček. Vybalil detské žlté ponožtičky a podbradník, na ktorom bol nápis: „Ja som drobček maličký, veľká radosť otecka i mamičky!" Prekvapenú tvár som sa snažila čo najlepšie zvečniť vďaka fotoaparátu. Akoby tomu nechcel veriť. Nespočetne veľakrát sa uisťoval: „To fakt? Vážne? Naozaj si z nás nerobí niekto žarty?" Pre oboch nebolo jednoduché zmieriť sa s novou skutočnosťou. Aj ja sama som sa musela niekoľkokrát uisťovať, či práve teraz, konečne po dlhšom čase, je to naozaj pravda. Maličký darček bol príčinou nášho šťastia a radosti aj v kostole. Keď sme čítali slová: *„Raduj sa, milosti plná, Pán s tebou... Našla si milosť u Boha. Hľa počneš a porodíš syna...*", uvedomovali sme si, že tento rok sú tieto slová pre nás inak aktuálne než po minulé roky. Kiež by narodenie každého dieťaťa bolo takou vzácnosťou.

V auguste, v necelom 40. týždni, sa narodil Martinko (2 640g). Na tretí deň mi ho zobrali, pretože sa im niečo nepozdávalo. Oznámili mi, že ho musia hneď prevážať do Bratislavy do kardiologického centra, pretože má vadu na srdiečku. Menšia pravá komora, chýbajúca chlopňa, defekt... V Bratislave sme strávili pár dní a napokon v stabilizovanom stave nás prepustili domov. Pri druhej kontrole bratislavskí lekári skonštatovali, že sa to zhoršilo a je potrebná prvá operácia.

Teraz, po mesiaci strávenom v Bratislave, sme už doma. Operácia, vďaka Pánu Bohu, prebehla dobre a chlapec sa pomaly zotavil z pooperačných ťažkostí.

Spolu s manželom si uvedomujeme, že Martinko taký, aký je teraz – usmievavý, vnímavý a priberajúci, je pre nás veľký Boží dar na celý život, a nie len malá darčeková krabička. Každé Vianoce, ktoré budeme odteraz prežívať, budú istotne neopakovateľné, pretože dieťa rastie. Už teraz sa tešim na tohtoročné Vianoce, ktoré budeme po prvýkrát prežívať spolu s malým Martinkom.

Uvedomujem si, že tak, ako nám bolo počas minuloročných Vianoc za ťažké prijať fakt, že sa nám narodí dieťa, že som tehotná, tak je to neraz ťažké aj pre kresťanov v advente. Je ťažké i veriacemu človeku sústrediť sa na narodenie Pána Ježiša Krista, na Betlehemské dieťa natoľko, aby tomu celkom uveril, aby to skutočne prežil ako realitu svojho života. Akoby sme sa potrebovali stále ubezpečovať: „To fakt? Narodí sa Pán Ježiš v našej domácnosti i na tieto Vianoce, narodí sa Pán Ježiš pre mňa?“ Možno sme poznačení mnohými Vianocami, keď sa pri nás nikto nenarodil, keď sa v nás a v našich domácnostiach nič nezmenilo. Možno práve preto sa odmietame s tým v advente stotožniť, a tak sa pripraviť na príchod Pána Ježiša Krista k nám, pripraviť sa na zmenu v nás. Príchod dieťa je skutočne dôvod v každej domácnosti na veľkú radosť. Prajem nám všetkým, aby sme po adventnej príprave vedeli prežiť radosť, pretože to je znak toho, že Pán Ježiš k nám, do našich rodín prichádza a Jeho prítomnosť nás premieňa.

Vianoce rýchlo ubehnú, a my už čoskoro budeme postavení zoči-voči iným problémom. O dieťa budeme musieť bojovať v duchovných zápasoch

a na modlitbách, investovať doň veľa síl, energie a času, aby sme oň neprišli. V ťažkostiach je nesmierne podstatné, aby sme mali zrak upretý správnym smerom. Aby sme sa vedeli dívať na dieťa, na jeho dobro, ktoré sa stáva aj naším dobrom. Pri starostlivosti o dieťa je rodič neraz unavený a vyčerpaný. Ale on najlepšie pozná svoje dieťa, a preto sa aj vie najlepšie oň postarať. Posledné, čo mám na mysli, je to, že dieťa je na celý život. So všetkými starosťami a zápasmi sme spolu. Učíme sa pri ňom, tešíme sa s ním spoločne, až napokon starneme.

Milí veriaci, úprimne a zo srdca prajem vám všetkým, aby ste to dieťa rodiace sa počas Vianoc, teda vieru v Pána Ježiša Krista mali vo svojich domácnostiach aj tento rok. Želám Vám mnoho radosti, ktorá bude vo viere s vami aj v ťažkých životných skúškach a zápasoch. Napokon mi nezostáva nič iné, iba zapriať vám veselé sviatky a štedré darčeky pod vianočným stromčekom.

Viera Zaťková Pališinová

Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole

- vedené sú hlavou rodiny pred štedrovečernou večerou

V mene Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého. Amen.

Jeden chlapec zo základnej školy na tému Vianoce napísal: „Na Vianoce sú všetci ľudia dobrí, ale zdá sa, že sa za to hanbia, lebo po Vianociach to rýchlo zanechajú.“

Prostredníctvom detských úst nás Pán Boh upozorňuje, aby sme sa lepšie zamysleli nad tým, o čom sú Vianoce a čo nám prináša dieťa, ktoré On položil do betlehemských jaslí. Áno, Vianoce našu pozornosť sústreďujú na dieťa, ktoré sa narodilo v chudobnej maštali na sene a slame. To dieťa nie je hocijakým dieťaťom. Boh nám v ňom ponúka riešenie na naše problémy, ktoré nám nevyrieši Európsky parlament, OSN, politicko-ekonomické inštitúcie, sociálno-humanitárne združenia či televízne relácie typu Modré z neba alebo Pošta pre teba. V ňom neprichádza nová ideológia, ale milujúci Boh, ktorý stvoril tento svet a ktorý ho chce zachrániť pred sebazničením, nevraživosťou, korupciou, klamstvom, pred rozpadom rodín, žiaľom, trápením, rôznym násilím, pred... ... a v konečnom dôsledku pred večnou smrťou.

Ako to chce dosiahnuť? Prorok Izaiáš o tomto dieťati napísal: ***„Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežatstvo, jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja. Veľká bude jeho vláda a nebude konca pokoju na tróne Dávidovom a v jeho kráľovstve, lebo ho upevní právom a spravodlivosťou odteraz až naveky. Horlivosť Hospodina mocností to urobí“*** (Iz 9,5.6).

Si bezradný v mnohých otázkach života? To dieťa je pre teba Predivným radcom. Zožiera ťa nepokoj, vnútorná rozpoltenosť, nedorozumenia, problémy v manželstve.... To dieťa je Kniežaťom pokoja. Máš úzkosť zo smrti, prežívaš žiaľ a cítiš, že si sa dostal do údolia tieňov smrti? To dieťa je Otcom večnosti.

Ak si pred Ním otvoríš svoje srdce a prijmeš Ho vierou, to dieťa ti ukáže riešenie, privedie ťa k pokoju a budeš prežívať harmonický život, ktorý bude svedectvom dotyku mocného Boha. Betlehemské dieťa je východiskom nášho života. Betlehemské dieťa nie je iba kulisou Vianoc, ale podstatou celého nášho bytia, aby sme neboli dobrými iba na tri dni, a tak sa hanbili za svoju dobrotu, radosť, štedrosť a úsmev, ale dovolili, aby to dieťa ako mocný Boh prebývalo v nás a urobilo z nás nových ľudí, ktorí si s radosťou vypočujú anjelskú zvesť: ***„Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, [11]lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. [12]A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jasliach. [13]A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského,***

ktorí chválili Boha a volali: [14]Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!" (L 2,12-14).

S dôverou dieťaťa prijmime túto radostnú zvesť, pretože ona prináša ŽIVOT. Prajem vám šťastné a požehnané Vianoce.

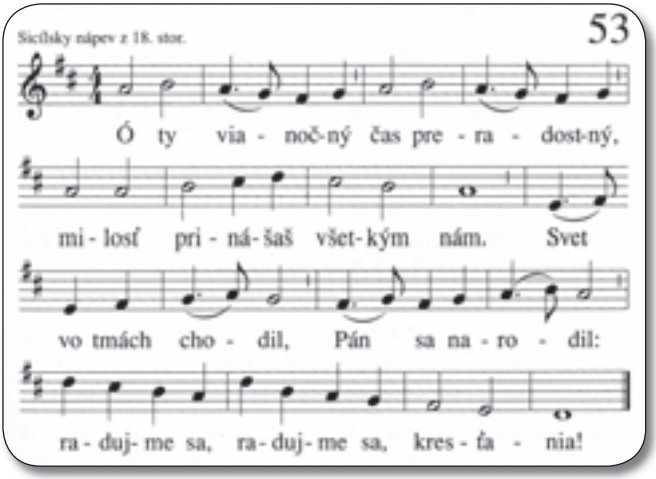

Pomodlime sa:

Láskavý a dobrotivý nebeský Bože!

V tento tichý večer si uvedomujeme, že Ty prichádzaš k nám v tom malom betlehemskom dieťati, o ktorom už prorok Izaiáš povedal, že Jeho meno bude Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti a Knieža pokoja. Keď sa naplnil čas, tak tieto prorocké slová sa stali realitou a Ty si zostúpil v Ježišovi Kristovi na túto zem, aby si zachránil hriešneho človeka od smrti večnej a moci diabolskej. Ty si zostúpil do tohto sveta, aby si zachránil aj našu rodinu s jej starosťami a problémami. Ďakujeme Ti, že máš stále na pamäti dobro človeka, ktoré spočíva v spoločenstve s Tebou, všemohúcim Bohom. Vtedy prežívame Vianoce aj mimo kalendárnych Vianoc, pretože Tvoja blízkosť, láska a milosrdenstvo napĺňa náš život pokojom, radosťou a tým opravdivým šťastím. Dnes si môžeme túto skutočnosť nanovo pripomínať a nielen pripomínať, ale i naplno prežívať. Skrze svojho Ducha Svätého naplň nás svojím pokojom, ktorý nám tento svet nemôže dať, aby sme prežívali radosť zo svojej spásy, radosť z toho, že sme Tvoji, že patríme Tebe a že z Tvojich rúk nás nemôže nikto a nič vytrhnúť.

Chceme prosiť za všetkých vo svete, ktorí doposiaľ nepriali Tvoj pokoj a neprežili radosť zo spasenia, radosť zo záchrany, ktorú si položil do betlehemských jaslí. Myslíme na všetkých opustených, utrápených, siroty i vdovy, ľudí zmietaných nepokojom a strachom o budúcnosť. Otvor im oči, aby aj oni videli v betlehemskom dieťati riešenie svojich problémov, ktoré vedie k pokoju radosti a spáse. Vypočuj nás, keď spoločne k Tebe voláme:

Otče náš, ktorý si v nebesiach! Posväť sa meno Tvoje! Príď kráľovstvo Tvoje! Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes! A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim! I neuvoď nás do pokušenia! Ale zbav nás zlého! Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky. Amen.

Sláva Bohu: Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

A tak milosť Pána Ježiša Krista, láska Božia a účastenstvo Ducha Svätého nech zostáva so všetkými nami odteraz až na veky vekov! Amen.

(Členovia rodiny si navzájom želajú požehnané vianočné sviatky)

R. Porubän

Štedrý večer

Martin Luther

I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula ho plienkami a uložila v jasliach. Lukáš 2,7a

Často som hovorieval a hovorím doposiaľ: Kto chce Boha poznať a bez nebezpečenstva o Ňom uvažovať, nech hľadí do jasieľ, zohne sa nad ne a učí sa poznať najskôr Syna Panny Márie, narodeného v Betleheme, ktorý jej v náručí odpočíva a ktorého ona kojí; z toho sa poučí, kto Boh je. Pritom nedôjde k ničomu strašnému, ale naopak, k tomu najkrajšiemu a najmilšiemu. A varujem ťa pred mudrujúcimi, únikovými myšlienkami nahor do neba, pri opustení Krista v Jeho ľudskej podobe, ako Ho Slovo jednoznačne opisuje. Zotrvaj pri tom a nedaj sa rozumom odlákať. Takto správne pochopíš Boha. Pretože náš milý Pán trpel mráz, biedu a hlad, ako sa dozvedáme, obzvlášť úbohý a biedny bol, keď zišiel na zem a narodil sa; nebolo tam ani nádoby na umývanie, ani komôrky, ani podušky, polienok, ani posteľnej bielizne; ocitol sa v jasliach s dobytkom; nuž, hľa, môj príbuzný, áno, aj môj brat, Kráľ nebies a zeme a všetkého stvorenia na nich taký biedny spočíva: a prečo som ja taký pyšný?! Prečo túžim po nádhere a nechcem trpieť? Takto Kráľ slávy trpí za mňa? Kto som ja? Či nie je pravda, že som úbohý hriešnik, nehodný toho, aby som ležal na nejakých handrách; ležím si predsa v jemnej posteli, kým môj Pán leží na slame v jasliach...

Z knihy Smerovník kresťanskej cesty, Tranoscius 2002

Vydajme svedectvo o narodenom Pánovi

Ján Rajtók

A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jasliach. A hneď s anjelom zjavilo sa množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Keď anjeli odišli od nich do neba, povedali si pastieri: Poďme až do Betlehema a viďme, čo sa stalo, čo nám oznámil Pán. Evanjelium podľa Lukáša 2, 15 – 20

Včera sme so všetkými Pánu Bohu vernými a svoju cirkev milujúcimi kresťanmi svätili Štedrý večer. Prežili sme požehnané chvíle v chráme Božom, v spoločenstve veriacich. Radosťou boli naplnené nielen srdcia rodičov a detí, ale aj srdcia celej rodiny, ktorá všetko učinila v záujme toho, aby prežila požehnané štedrovečerné chvíle nielen v chráme, ale aj doma pri stromčeku, pri slávnostne prestretom stole. Na štedrovečerné chvíle nezvykneme zabúdať, lebo naše srdcia azda viac ako inokedy sú preniknuté Božou láskou, ktorá až po okraj napĺňa dušu človeka a obdarí nás jedinečným, nádherným pocitom, ktorý nie sme schopní ani dokonale vyjadriť.

Dnes nám svitla prvá slávnosť vianočná. Vďaku vzdávame Pánu Bohu za to, že sme sa tejto milej slávnosti dožili. My si jasne uvedomujeme, – na rozdiel od niektorých v dnešnej dobe žijúcich ľudí, – že tento dnešný slávnostný deň je darom Božím pre nás. Veď mnohí z našich súputníkov, s ktorými sme na začiatku Nového roka vykročili, už viac nie sú medzi nami. Aj pri slávnostnom štedrovečernom stole ostalo nejedno miesto prázdne.

My sme sa Vianoc dožili, Duch Boží nás oslovil, my sme Jeho oslovenie prijali a prišli sme do chrámu Božieho, aby tu, sediac pri nohách Pánových, sme zložili všetky naše starosti, bolesti a nemoci, aby tu v prítomnosti Pánovej, aj napriek ťažkej dobe, v ktorej žijeme, keď mnohých trápi problém nezamestnanosti, biedy, chudoby a neistej budúcnosti, aby sme svoj život s dôverou vložili do rúk Božích, súc presvedčení o tom, že Pán Boh sa o nás vo svojej láske postará.

On nás miluje. Veď sa len pozrime späť na prežité roky i desaťročia nášho života. Čo vidíme? Či nie to, že Pán Boh sa o nás stará, a to od nášho detstva počnúc, dáva nám všetko, čo k životu potrebujeme? Či Jeho láskavé oko nebdelo nad nami, a to aj vo chvíľach rôznych ťažkostí, skúšok, nemocí, aj v čase smrteľného nebezpečenstva? Či nie On nám dal láskavé a milujúce srdcia, ktoré nás milovali, nám pomáhali, a to bez ohľadu na to, či v tejto chvíli myslíme na svojich milých rodičov, verných životných partnerov, poslušné deti, bratov a sestry, či na našich priateľov a známych. Milujúce Božie srdce nám dalo aj viac!

Veď On nám dal aj svojho milého jediného Syna, ktorého narodenie s celým kresťanským svetom dnes svätíme. Oltárne evanjelium nám tento príbeh, ktorý sa nesie celým svetom, opäť priblížilo. Boh nám dal svojho Syna. On je naším jediným Pánom a Spasiteľom. Nuž a práve v tejto skutočnosti spočíva podstata Vianoc. Práve táto skutočnosť je obsiahnutá vo vianočnom posolstve.

Ako odpovedať na vianočné posolstvo?

1. Ver tomu, čo ti bolo zvestované!
2. Hľadaj Toho, ktorého nebo i zem zvelebuje!
3. Oslavuj Ho vďačným srdcom a vydaj o Ňom svedectvo!

1. Vianočné posolstvo, ktoré pastieri počuli, prijali v pokore a poslušnosti srdca. Anjel Pánov im zvestoval: ***„Narodil sa vám Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.“*** Túto zvesť vo viere prijali. Pastieri síce videli, ako anjeli odišli, súčasne však vedeli a verili, že dieťatko Ježiš, ktorého anjeli zvestovali, ostalo. Práve preto šli a ponáhľali sa do Betlehema.

Aj od nás, od dnešných poslucháčov vianočného posolstva požaduje Pán Boh, aby sme Ho prijali vo viere, s pokorným a poslušným srdcom. Nestačí nám len si vypočuť, čo nám Boh v evanjeliu zvestoval, a koho nám v osobe betlehemského Dieťaťa daroval. „Ísť do Betlehema,“ neznamená len si pripomenúť, čo sa v onú „svätú noc“ stalo, ale aj vedieť a chcieť vo viere prijať, že Ten, ktorý sa v Betleheme narodil, je Spasiteľom sveta a tak aj mojím Spasiteľom. ***Narodil sa Vám!*** Tebe, mne, mladému i starému, každému!

2. *„Pastieri sa teda ponáhľali a našli Máriu a Jozefa i nemluvniatko v jasliach.“*

Kde môžeme nájsť v Betleheme narodeného Spasiteľa my? Isté je, že Ho nemôžeme nájsť a vidieť zoči-voči, ako Ho videli betlehemskí pastieri. Isté je však aj to, že cesta hľadania Ježiša Krista je pred každou úprimne hľadajúcou dušou otvorená.

Kde teda máme nášho Spasiteľa hľadať? Hľadaj Ho *v chráme Božom*, teda na posvätnom mieste stretania sa človeka s Pánom Bohom, na ktorom možno neraz aj vy počujete slová Hospodinove: ***„Zobuj si obuv z nôh, lebo miesto, na ktorom stojíš, je posvätná pôda“*** (2. kniha Mojžišova 3,5). Na tomto posvätnom mieste znie slovo Hospodinovo čítané i zvestované skrze služobníkov Slova.

– Hľadaj svojho Spasiteľa *v Písme svätom*, tak, ako Ho horlivo hľadali i naši predkovia vo viere, po ktorých bola naša evanjelická cirkev pomenovaná ako cirkev Slova. Je ňou aj dnes? Je slovo Božie skutočne tvojím duchovným chlebom, ktorý s vďakou prijímaš, alebo azda patríš medzi tých ľudí, ktorí nemajú čas, takmer nikdy nemajú čas, aby otvorili Slovo Božie, Písmo sväté?

– Hľadaj svojho Spasiteľa *vo sviatostiach:* v Krste svätom a vo Večeri Pánovej. Či si uvedomujeme a či aj ďakujeme za dar Krstu svätého? Za ten úžasný dar, prostredníctvom ktorého sme sa stali deťmi Božími a dedičmi kráľovstva Božieho! Svojho Spasiteľa nachádzaš aj vo sviatosti Večere Pánovej, a to pod spôsobom pravého chleba a vína.

– Hľadaj svojho Spasiteľa aj *v úprimnej modlitbe*! Máš čas sa s Ním porozprávať? Prosíš Ho, aby ťa v každej chvíli života sprevádzal cestami života?

– Hľadaj Spasiteľa aj *vo svojom blížnom*, majúc na pamäti slová Pánove: ***„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto najmenších bratov, mne ste urobili“*** (Evanjelium podľa Matúša 25,40).

3. Ak si našiel Spasiteľa, milý brat, milá sestra, tvoj život sa zmení. Budeš oslavovať Boha a vydáš svedectvo ***„o tom, čo nám oznámil Pán“***. Z betlehemských jasličiek vyviera sila a požehnanie k tvojej službe blížnym, k tvojim prácam a zápasom, i bojom, ako aj útecha a potešenie uprostred tisícorakých bolestí, sklamaní i strát blízkych, ako aj uspokojenie a nádej v posledných chvíľach života. Za všetko toto, ako aj za všetko, čo Pán pre teba urobil, oslavuj a zvelebuj Pána s vďačným srdcom aj ty, – podobne ako pastieri vyrozprávaj, ***„čo ti bolo povedané o dieťatku “.*** Vyrozprávaj o tom svojej rodine, vnúčatám, svojim deťom, svojim priateľom a známym. Nielen príklad Márie je pre nás nasledovaniahodným. ***„Mária zachovala si toto všetko a premýšľala o tom v srdci.“***

Nuž teda, brat a sestra, oslavuj a zvelebuj v Betleheme narodeného, hľadaj Ho a ver v Neho, ako v svojho jediného Pána a Spasiteľa, ktorého Boh z lásky k nám poslal preto, aby ten, kto verí v Neho, nezahynul, ale mal život večný. *Amen.*

Z knihy Básnici a kazatelia,
vydavateľstvo Tympanon 2000

POVEDALI O... DEŤOCH

AJ Z NAJROZKOŠNEJŠIEHO DIEŤAŤA MÔŽE VYRÁSŤ NEPRÍJEMNÝ DOSPELÁK. ***MARIÁN PALKO***

AK MÁME DETI VYCHOVÁVAŤ, JE POTREBNÉ, ABY SME SA AJ MY STALI DEŤMI. ***MARTIN LUTHER***

BOLO BY MOŽNÉ RODIŤ VYCHOVANÉ DETI, KEBY BOLI VYCHOVANÍ ICH RODIČIA. ***JOHANN WOLFGANG GOETHE***

ČÍM VIAC DETÍ, TÝM VÄČŠIA NÁDEJ, ŽE SA ASPOŇ JEDNO VYDARÍ. ***BOLEK POLÍVKA***

KAŽDÉ DIEŤA JE UMELEC. PROBLÉM JE ZOSTAŤ UMELCOM AJ KEĎ VYRASTIE. ***PABLO PICASSO***

Prečo práve dieťa?

Ak by som mal odpovedať na túto otázku, tak by som použil ako odpoveď Izaiášovo prorocké zasľúbenie: ***„Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežactvo, jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja***" (Iz 9,5). Ústami proroka Izaiáša to bolo zasľúbené už v ôsmom storočí pred narodením Pána Ježiša Krista (781-687). Takto sa zaľúbilo Bohu vstúpiť do tohto hriešneho sveta. Veď ako inak by mal vstúpiť všemohúci Boh medzi ľudí, ak nie práve v dieťati? Pri tejto skutočnosti je potrebné si uvedomiť, že Ježiš Kristus mal božskú aj ľudskú podstatu. To znamená, že Ježiš Kristus je Bohom a zároveň aj človekom. Ako Boh je Ježiš poslaný do tohto sveta od nebeského Otca, ako človek je narodený z Márie panny. Tak to vyznávame

aj vo všeobecnej viere kresťanskej. Boh, ktorý vstupuje v ľudskej podobe to tohto sveta, nemohol doň vstúpiť inak, ako v podobe malého dieťaťa narodeného zo ženy, pretože ľudská podstata tohto Boha ho robí vo všetkom podobného človeku okrem hriechu.

Apoštol Pavel v tejto súvislosti nám hovorí: ***„Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh Syna svojho, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, aby sme prijali synovstvo***" (G 4,4.5). Keď nastala plnosť času, Boh posiela svojho jednorodeného Syna do tohto sveta. V dobe narodenia Ježiša Krista bol celý rímsky svet vo veľkom očakávaní príchodu nejakého záchrancu. Staré náboženstvá vymierali a staré filozofické systémy strácali na význame, pretože nedokázali zmeniť ľudský život. Do rímskej ríše začali prenikať rôzne podivné náboženstvá. Všade bolo cítiť duchovný hlad. Takýmto spôsobom Boh pripravoval svet na príchod svojho Syna, ktorého zasľúbil ústami prorokov a položil Ho ako malé nemluvňa do betlehemských jasieľ.

Izaiášovo proroctvo zaznievalo Božiemu ľudu, ktorý žil v temnotách a na prahu ríše smrti po asýrskej okupácii. Do tejto ponurej situácie však prorok prináša svetlo vo zvesti o dieťati, ktoré sa stane vládcom v celej krajine. V tom, že vlád-

ca príde v podobe dieťaťa, je naznačená skutočnosť, že nebude vládnuť násilím, ale láskou. On nebude politickým vodcom, ale duchovným. Bude to vládca, ktorému sám Boh dá schopnosť víťaziť a nakoniec i zvíťaziť.

Do novej, mladej generácie sa vždy vkladajú nové nádeje. „Starí" sklamali na púšti a po nich prišli „mladí". Do zasľúbenej kanaánskej krajiny už vchádza nový ľud. Začas to bolo ako tak, ale potom aj oni sklamali. A ako je to dnes? Veľa sa toho nezmenilo. Jedni vzdychajú, že so staršou generáciou sa už v cirkvi toho veľa nedá urobiť a mladí, česť výnimkám, sa nám strácajú ako para nad hrncom. Budeme čakať, kým sa niekto zobudí?

Pán Boh vedel, že by sme sa nedočkali, a preto poslal na svet celkom zvláštne dieťa, ktorého tento svet nepremôže, ale Ono dostalo moc ho premáhať. Dieťa, ktoré sa nenarodilo z vôle muža a ženy, ale z Ducha Svätého. Je to dieťa, v ktorom prišiel sám Boh do tohto sveta. A to si pripomíname práve teraz na Vianoce. Toto dieťa má moc zmeniť človeka aj dnes. Preto nečakajme s novou generáciou akúsi automatickú, samozrejmú zmenu k lepšiemu. Nevieme, aké pokušenia nové generácie čakajú a či ich nedoničia viac, ako tie, ktoré ničili Izrael na púšti, alebo generáciu našich otcov, oslovujúcu sa navzájom „súdruh". Záleží len od toho, či starí alebo mladí dnes alebo zajtra sa necháme ovplyvniť týmto dieťaťom, ktoré Boh položil do betlehemských jaslí, dieťaťom, ktoré má moc zmeniť aj náš život, ak Mu to samozrejme dovolíme.

Vianoce sú k tomu vhodnou príležitosťou. Podľa evanjeliovej zvesti prichádza s nimi pokoj. No nie však hocijaký. Je to pokoj, ktorý zahŕňa úplnosť hodnôt telesných i duchovných. Toto hľadá dnešný svet a človek v ňom, hoci si to niekedy vôbec neuvedomuje. Hľadá to však v ekonomike, kultúre, hľadá to u politikov, mocných tohto sveta, u vedcov a lekárov a pritom v kolorite každodenného života prehliada to betlehemské dieťa, ktoré nám prináša tieto hodnoty. Akosi nechceme tomu uveriť, že to malé a bezbranné dieťa by mohlo zachrániť svet. Prehliadame ho znovu a znovu, z roka na rok. Veď svet s jeho prezentáciou Vianoc z tohto dieťaťa spravil len akúsi kulisu nechutného biznisu. Áno, dieťa sa ľahko prehliadne, hoci o tomto dieťati hovoríme celé dve tisícročia. Ale iba toto dieťa môže poraziť veľkého nepriateľa človeka – smrť. Krásne to vyjadril aj žalmista: ***„Z úst detí a tých, čo sú pri prsiach, si pevnosť založil proti svojim protivníkom, aby si umlčal nepriateľa i pomstiteľa"*** (Ž 8,3).

Nepriateľ, to je hriech, smrť a diabol. Môže takéhoto nepriateľa umlčať dieťa? Nie, nemôže. Je na to príliš slabé. Ale predsa jedno dieťa ho umlčalo – to betlehemské, lebo nebolo iba obyčajným dieťaťom muža a ženy, ale Božím Synom – samot-

ným Bohom. S Ním do tohto sveta prišiel pokoj – ten veľký ŠÁLOM. To čo sa začalo na dreve v jasličkách, to sa víťazne skončilo na dreve kríža.

Prečo práve dieťa? Lebo ono prichádza do tohto sveta ako dieťa pokoja, zmierenia s Bohom a veľkého víťazstva. V tom spočíva radosť vianočných sviatkov. Ak túto informáciu zoberieme vážne, tak aj do nášho života prinesie dieťa Ježiš pokoj, zmierenie a víťazstvo. Keď sa počas tohtoročných Vianoc zastavíme pri Jeho jasličkách ako ľudia, ktorí denne počúvajú o hroziacom kolapse vo svete, o krachu hospodárskom i morálnom, ak sa pri betlehemských jasliach zastavíme ako ľudia, ktorí majú strach o budúcnosť svoju i svojich detí, ak sa pri týchto jasliach zastavíme ako tí, ktorí sa boja smrti, toho najväčšieho nepriateľa, tak toto dieťa má moc, všetky naše obavy umlčať a darovať nám svoj pokoj, zmierenie a víťazstvo. Skúsme tento dar Vianoc prijať, a tak ich prežiť v Božom pokoji a radosti – jednoducho inak ako naposledy.

Roman Porubän

Vnútorné dieťa

Súčasná psychológia hovorí o vnútornom dieťati, ktoré je v každom z nás. Každý bol v detstve zranený alebo sklamaný vo svojich očakávaniach bezhraničnej lásky. Ako dospelí sa dotýkame tohto zraneného dieťaťa a musíme zaň prevziať zodpovednosť tým, že sa oň staráme a hojíme jeho rany. Pri tomto dieťati však nesmieme zostať stáť, ale musíme sa ním nechať viesť k Božiemu dieťaťu, ktoré je v každom z nás. Božie dieťa je vzorom pre nás samých. Presne vie, čo je pre nás dobré. Už v detstve nám ukázalo cesty, ako uprostred cudzieho, bez lásky a pochopenia, nájdeme miesto, ktoré nezraní. Vianoce nám pripomínajú Božie dieťa v nás. Uprostred chladu a cudzoty tohto sveta mi pripomína moju jedinečnosť a výnimočnosť. Dôveruje mi, že sám Boh chce svetu prostredníctvom mňa niečo dať. Posolstvom Vianoc je aj to, že v hĺbke svojho srdca nosíš Božie dieťa. Ak sa započúvaš do hlasu svojho srdca, cítiš, čo je pre teba dobré, čo ti je vlastné a čo preberáš len preto, že to iní povedali. Len ak sa dotkneš Božieho dieťaťa v sebe, bude tvoj život opravdivý a nadobudne čosi z ľahkosti, akou sa vyznačujú deti. Ako zranené dieťa môžeš dôverovať Božiemu dieťaťu – tej stope, ktorá ťa aj dnes vedie k životu a k pravému šťastiu. To je radostné posolstvo dieťaťa v jasličkách – Boha, ktorý vstupuje do nášho života.

Anselm Grün – z knihy
Malá kniha vianočného šťastia

Deti píšu Bohu

V roku 1999 vyšla u nás v Knižnej dielni Timotej nezvyčajná kniha. Sú to listy, ktoré napísali deti Bohu a vyjadrujú v nich svoje túžby a želania. Niektoré z nich nás rozosmejú, iné prinútia rozmýšľať, samozrejme, cítime naivitu, ale aj huncútstvo a jednoduchosť. Ale všetky majú jedno spoločné: sú adresované Bohu s veľkou nádejou a dôverou. Urobili sme pre vás krátky výber z jednotlivých kapitol. V knihe boli naskenované pôvodné rukopisy, publikované aj s pravopisnými chybami. Priznávame, že nášmu výberu tento pôvabný detail bude chýbať. Čo vám ale určite nebude chýbať, to bude úsmev na tvári pri čítaní.

Prosby:

„Milý Bože, ja by som chcel toto: nový bicykel, súpravu na pokusy, psa, kameru, bejzbalovú rukavicu. Ak nemôžem dostať všetko, chcel by som z toho čo najviac.“ Tvoj Erik

„Pamätáš, ako bolo toľko veľa snehu, že nám odpadla škola? Nemohlo by to tak byť zas?“ Gabo

„Namiesto toho, že nechávaš ľudí umierať a musíš robiť nových, prečo si nenecháš tých, čo už máš?“ Jana

Ponuky:

„Milý Bože, ja som svoj sľub dodržal. Kde je bicykel?“ Bohuš

„Milý Bože, ak pošleš ten foťák, ja pošlem dačo pekné tebe.“ Kamil

„Milý Bože, chcel by som byť vtáčkom. Keď to urobíš, sľubujem, že dlho nebudem od teba nič pýtať.“ Dano

Kritiky:

„Milý Bože, Vianoce by mali byť skôr, lebo nemôžeme byť dobrí tak dlho.“ Betka

„Milý Bože, daj prosím ťa medzi Vianoce a Veľkú noc nejaký ďalší sviatok. Teraz tu nič poriadne nemáme.“ Luca

Keď si taký múdry:

„Milý Bože, načo je dobrá nádcha?“ Robo

„Milý Bože, keď žijeme aj po smrti, prečo potom musíme zomrieť?“ Rudo

VIANOČNÁ ANKETA

1. Na aký vianočný dar si najviac spomínate?
2. Sú pre Vás samotné Vianoce darom?

1. Pri prvej otázke sa mi hneď vynorila spomienka z detstva, keď som dostala chladničku pre Barbie. Chladnička bola modrej farby, do zadnej časti sa dával zmrazený segment s vodou. Chladnička obsahovala plastovú nádobku na pravé maslo, ako aj krabicu na mlieko. Nebolo to síce Barbie auto, o ktorom som vždy snívala, ale išlo o čosi lepšie, výnimočnejšie. Kto sa mohol v tom čase pochváliť takým super darčekom? Asi nik, dokonca ani moje kamarátky nemali chladničku pre Barbie. Tento dar som mala iba ja a bola som naň pyšná.

2. Vianoce som vnímala, ako prázdninové dni, keď nemusím ísť do školy. No postupne ako som rástla, som si začala uvedomovať, že Vianoce nie sú len o prázdninách a s ním spojeným oddychom, ale sú darom, ktorý nám je vždy znova ponúkaný. Chceme tento špeciálny dar prijať a otvoriť si ho pod stromčekom? Alebo ho nechávame zabalený niekde v skrini? Ja by som ho chcela aj tento rok otvoriť, pretože viem, že bude výnimočný vďaka Darcovi, ktorý nám tento luxusný dar dáva, baleniu a obsahu samotného daru.

Študentka

1. Na bábkové divadlo – mala som asi šesť rokov. Urobilo mi takú radosť, že som sa až rozplakala. Niektoré bábky mám doteraz – prežili vyše 60 rokov, divadlo sa dávno rozpadlo. Fakt je, že sme si viac vážili a opatrovali hračky než dnešní maličkí. Moja sesternica bola iná – mala asi tri roky a dostala tuším bábiku. Pozrela sa do kúta a vážne povedala: dakujem, anjelik, dakujem... Možno ho tam aj videla, ktovie. V posledných rokoch som považovala za najväčší dar, že sedíme stále všetci pri štedrovečernom stole. Tento rok, bohužiaľ... Ale tam HORE majú určite krajšie Vianoce než my tu, na Zemi.

2. Darčeky dávať – to je výmysel hádam 19. storočia. Popri tých darčekoch zabúdame na ten skutočný dar – narodenie Pána Ježiša, ktorý nám všetkým pripravil ten najväčší dar – večný život.

Nora Baráthová

1. Ak to má byť hmotný dar, tak asi veľká bábika, ktorú som dostala ako malá od krstného otca. Hrala som sa s ňou ja a ešte aj moja dcéra pri návšteve starých rodičov. Možno bola taká vzácna, lebo bola jediná a moja.

Ale rada spomínam aj na všetky krásne detské pančušky, hodvábnu šatku, a to určite pre tie chvíle, ktoré sa s nimi spájajú.

2. Táto otázka ma prekvapila. Verím, že pre každého kresťana sú Vianoce ako spomienka na narodenie nášho Spasiteľ a určite najväčším darom. Škoda, že sa nám ho svet tak trochu usiluje ukradnúť práve orientovaním sa na darčeky, hluk, reklamu, v ktorej všetci všetko potrebujeme. Ale verím, že kto chce, dokáže sa stíšiť a prežiť krásny advent i požehnané Vianoce s najväčším darom – naším Spasiteľom.

Mária Kitová

1. Vianoce sú najkrajšími sviatkami roka. Vianoce svätíme ako sviatky lásky, radosti a pokoja. Tešíme sa, ak sme v rodine všetci zdraví, ak nik z našich blízkych nechýba a v rodine vládne duch porozumenia a lásky. Toto sú veľmi vzácne skutočnosti života. Prijímame ich s vďačnosťou ako Božie dary.

Na môj najviac spomínaný dar sa pamätám: náš Hospodin ma práve na vianočné sviatky uzdravil. Nič iné som si pod vianočný stromček ani nežiadala, len v modlitbách som prosila o uzdravenie a Pán ma vyslyšal.

2. Samotné Vianoce sú pre nás veľkým darom, lebo si sprítomňujeme narodenie Pána Ježiša Krista - Spasiteľa sveta. On je ten najvzácnejší dar Božej lásky, za ktorý ďakujeme Pánu Bohu a prosíme v modlitbách, aby Pán Ježiš prišiel a prichádzal k nám do nášho života, do našich rodín, či do nášho cirkevného zboru.

Rodina Božoňová

Čítanie Biblie

Keď sa vyskytli Tvoje slová, zjedol som ich, Tvoje slová boli mi radosťou a útechou môjmu srdcu (Jeremiáš 15,16).

Bibliu nesmieme čítať ako obyčajnú knihu, uspokojiť sa len s tým, že sa zoznámime s jej obsahom a učením. Nie, ku Svätému Písmu musíme pristupovať ako smädný ku prameňu, ako hladný ku jedlu a ako námorník ku svojej mape.

Musíme prichádzať a čerpať, lebo by sme inak nemohli žiť. Nemáme prichádzať len kvôli štúdiu Písma, ale aby sme sa z nej *sýtili*. Božia prirodzenosť vo veriacich vzbudzuje takú túžbu po Slove Božom, akú má kojenec po mlieku. A ako dieťa tým mliekom rastie, tak rastie aj nový človek pomocou Slova, ktoré ho živí.

Spôsob, akým čítame a skúmame Bibliu, má veľký vplyv na náš duchovný stav, na naše zvyky a postoje. Boh nám dal Svoje Slovo, aby utváral náš charakter a určoval náš život. Čisto teoretické biblické poznatky by boli nebezpečné; to vedie ku namyslenosti a sebaklamu. Nie, Božie Slovo musí mať možnosť pôsobiť zmenu a rast v srdci. Len potom môžeme skutočne rásť v duchovnom poznaní.

Z nemeckého kalendára Pán je blízko (Der Herr ist nahe) preložil ml

Dúfam, že evanjelici v Kežmarku prežijú...

Nedávno som mala hlúpy sen: boli nedeľné služby Božie a kostol bol takmer prázdny... Chvalabohu, bol to len sen, hoci v skutočnosti je zaplnený len tak na jednu šestinu. Pýtam sa: prečo?

Kedysi to bolo inak. V čase, keď do Kežmarku prišlo učenie Dr. Martina Luthera – v 30. rokoch 16. storočia, stal sa Kežmarok výlučne evanjelický a tak to bolo do polovice 17. storočia. Mám zopár sčítaní obyvateľstva. Napr. v roku 1851 bolo v Kežmarku 2 571 evanjelikov a len 1 782 rímskokatolíkov. Čo sa však mohlo stať, že v priebehu 40 rokov sa všetko zmenilo – podľa sčítania ľudu z roku 1891 bolo už 2 654 rímskokatolíkov a 1 641 evanjelikov? Tisíc ľudí predsa umrieť nemohlo – neboli v tom čase ani žiadne epidémie? Zapríčinila to snáď stavba nového kostola, do ktorej bolo treba veľmi

veľa investovať? Alebo to bola vlažnosť, ako je to aj teraz? Stačí stretnúť lásku iného vierovyznania a vykašleme sa na to svoje... samozrejme, aj deti budú iného náboženstva... (Všetkých obyvateľov v meste bolo v roku 1891 až 4 896, okrem spomínaných vierovyznaní ešte 664 židov, teda iných náboženstiev bolo minimum.)

Žiaľ, pokles evanjelikov pokračoval: v r. 1898 ich bolo 1 444, r. 1921 zase menej – 1 387 a k definitívnemu úpadku došlo po II. svetovej vojne, keď časť Nemcov evakuovala a zvyšok, čo tu ostal, bol odsunutý. Podľa sčítania z r. 2001 bolo už len 834 evanjelikov. V r. 2011 je ich už len 674. Čo sa zase stalo, že sa stratilo skoro 200 veriacich?

Pamätám sa na to nadšenie po novembri 1989 – koľko ľudí chodilo do kostola! A potom postupne odpadávali... v zime sa šmýkalo a bolo zima, na jar bolo ešte zima, v lete bolo horúco, v jeseni už zima... Pamätám na jednu pôstnu nedeľu, keď napadalo veľmi veľa snehu, bolo to v období rokov 1990 – 1994, presne sa už nepamätám, po chodníkoch sa nedalo ísť, len po hradských. Bol odpust a zjavne nikomu z katolíckych veriacich sneh nevadil, pochodovali do kostola doslova v sprievodoch. Ja som vtedy s nebohou pani Boženou Liptákovou čítala pašie. Nuž – auditórium ani zďaleka plné nebolo, nám ten sneh vadil... Tá disciplína bratov katolíkov by nám nezaškodila.

„Nabité" je na Štedrý večer, vtedy sa jednoducho do kostola patrí ísť. Aj zažiť vianočný „folklór" pri Tichej noci. Na prvý sviatok je už menej veriacich a na druhý sme sa zase dostali do starých koľají.

Jedno nechápem: nedeľné služby Božie trvajú jednu hodinu. To si naozaj kežmarskí evanjelici nenájdu čas? Do kostola sa nechodí kvôli farárovi či kvôli rozhnevaným susedom. V kostole sa počúva Božie slovo. A keď už toto nás nezaujíma... čo nás potom vlastne zaujíma? Musím sa pousmiať, i keď nemám právo súdiť, keď náš farár pochováva ľudí, ktorí možno po konfirmácii – ak ju vôbec mali – do kostola nevstúpili. Prečo ich dajú príbuzní cirkevne pochovať? Žeby sa predsa čohosi báli? Škoda, že sa nebál nikto pred TÝM.

V čo vlastne veríme? V seba samého? Vo svoj majetok? Vo svoje super-pozície a známosti? Ale veď na druhý svet si nič nevezmeme! Akurát, že TAM budeme súdení za celý svoj život. Lenže na to netreba ešte myslieť, však? A pritom nepoznáme ani dňa, ani hodiny, keď nás zavolajú TAM HORE skladať účty zo svojich životov.

Naši luteránski predkovia vytvorili veľkú časť histórie tohto mesta – napr. drevený artikulárny kostol – pamiatku v zozname UNESCO, lýceum – národnú kultúrnu pamiatku, na ktorej študovali velikáni z celej Európy bez rozdielu vierovyznania a národnosti (to bola tolerancia!), lyceálnu knižnicu – najväčšiu školskú historickú knižnicu v strednej Európe atď. Pre dnešných ľudí to znie neuveriteľne, ale niektorí Kežmarčania – ako Kray, Lány a To-

pertzer, ale aj iní – zvolili radšej smrť, než zradenie svojej viery. A mnohí z nás ju tak ľahkovážne opustia, ba vlastne odhodia.

Čo dodať na záver? Verím, že môj sen ostane navždy len nepodareným snom, a nikdy sa nezmení na skutočnosť. Naši evanjelickí predkovia by si to nezaslúžili.

Nora Baráthová

Vianoce

Juraj Tranovský

Otče nebeský, studnica dobroty, ďakujeme Ti srdečne, že si nám dožičil z milosti dožiť sa pamiatky narodenia Tvojho Syna. Očami viery vidíme Toho, ktorého chceli vidieť mnohí králi a proroci a počujeme, čo oni nepočuli: ***„Nebojte sa, lebo narodil sa vám dnes Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.***“ On, Boží Syn sa stal človekom, aby sme my boli deťmi Božími. On sa stal chudobným, aby sme my zbohatli. Tebe, Bože, buď sláva na výsostiach a nám ľuďom dobrej vôle pokoj na zemi!

Ako sa Ti, Pane Ježiši Kriste, jediný náš Spasiteľu, odvďačíme za Tvoju veľkú lásku?! Prijmi naše vďačné srdcia, i našu myseľ i našu vôľu. Stvor nám srdce čisté a ducha pevného obnov v nás. Prosíme, osvieť nás Svojím Duchom Svätým, aby sme v túžbe po znovuzrodení odriekali sa bezbožnosti, svetských žiadostí a mierne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete. Očakávame splnenie blahoslavenej nádeje a zjavenie Tvojej budúcej slávy, veľký Bože a Spasiteľu náš, Ježišu Kriste. A keď sa zjavíš znova, dožič nám tú milosť, aby sme Ťa videli aj tvárou v tvár vo večnom živote. Amen

Z knihy Modlitby a ódy
Juraja Tranovského, Tranoscius 1992

Slávni evanjelici v Kežmarku III.

BETLENFALVY (BETHLENFALVY), Ernest (12. február 1880 Kežmarok – 18. jún 1955 Huncovce), prírodovedec.

Rodina pod pôvodným menom Goldberger pochádzala údajne zo Saska, v Kežmarku bola známa od 17. stor. Šľachtický erb získala r. 1635. R. 1868 sa podľa dobovej módy pomaďarčila a premenovala na Betlenfalvy. V tejto rodine pôsobil ako vychovávateľ v r. 1814 – 1815 kežmarský študent – budúci slovenský vedec Pavol Jozef Šafárik.

Ernest študoval v r. 1890 – 1895 v 1. – 4. ročníku na ev. a. v. dištriktuálnom gymnáziu v Kežmarku (jeden rok pauzoval), potom prešiel na gymnázium do Miškovca a napokon na hospodársku akadémiu do Debrecína. R. 1903 sa oženil s Máriou Görgey z Toporca (1885 – 1962), ktorá tiež pochádzala zo starej šľachtickej rodiny – mali dvoch synov. R. 1906 sa rodina presťahovala do Huncoviec na zakúpený statok s kaštieľom.

Hospodárske znalosti Ernesta boli veľké, r. 1912 vydal v Spišskej Novej Vsi knihu Szepesvármegye mezőgazdasági helyzete (Stav poľnohospodárstva v Spišskej župe). Po vypuknutí I. svetovej vojny narukoval. Práve počas vojny mu napadla myšlienka spropagovať faunu Tatier, ale kniha vyšla až r. 1937 v Spišskom Podhradí pod názvom Die Tierwelt der Hohen Tatra (Svet zvierat vo Vysokých Tatrách).

Ernest neostal len pri teórii – prispel k založeniu Zväzu ochranných poľovníckych spolkov na Slovensku a po II. svetovej vojne r. 1949 k založeniu Tatranského národného parku. Bol aj podpredsedom Spišského hospodárskeho spolku. Publikoval v mnohých odborných slovenských, nemeckých i maďarských novinách a časopisoch. Zbieral aj starožitnosti – jeho zbierky sa nachádzajú v popradskom a kežmarskom múzeu.

Po II. svetovej vojne mu majetok skonfiškovali, avšak mohol ostať bývať v Huncovciach, kde aj umrel. Pochovaný je v Kežmarku v rodinnej hrobke. R. 2004 bola na jeho rodnom dome na Hlavnom námestí č. 24 odhalená pamätná tabuľa. Na balkóne domu dodnes vidieť rodinný erb s už nejasným výjavom: v štíte z vĺn vyrastajú dve morské panny, držiace kráľovskú korunu. V klenote bola orlica.

Zo spomienok Ernesta, ktoré sa zachovali z pera jeho priateľa prof. Alfréda Grosza, sa môžeme všeličo dozvedieť o starom Kežmarku. Napr.:

„Za mojich detských čias bolo v Kežmarku okolo 4 000 obyvateľov, žili v dobrej pohode patriarchálny život medzi starými múrmi. R. 1890 sme dostali železnicu. Stará železnica bola vzdialená od mesta, lebo na mieste, kde je terajšia stanica, bol vysoký vrch, ktorý vyhodili do vzduchu r. 1914 kvôli stavbe stanice. Večer často šli na prechádzku Kežmarčania na staré nádražie sa pozrieť, kto pricestoval. Odchod vlaku signalizovalo trojité zvonenie. Po treťom zazvonení sa veľmi ťažko pohla loko-

motíva – tzv. kávomlynček, ale často sa prihodilo, že ho zastavil v polovici zvučný hlas: Wort noch, wort noch, der olte Krieger kimmt! (Ešte čakaj, ešte čakaj, prichádza starý Krieger!) – zakričal vrátnik na peróne. A malý vláčik zdvorilo počkal zmeškaného cestujúceho. Raz vrátnik zadriemal, zaspal v kostole a keď miništrant zazvonil, naplašil sa a zvolal: Tretie zvonenie! Ráčte nastúpiť!"

BIELIK (BILECK, BÍLIK, BILEK), Šimon (1613 Studzionka v Hornom Sliezsku – posledná tretina 17. storočia pravdepodobne Kežmarok, pochovaný je v Spišskej Sobote), evanjelický farár – pôsobil v Kežmarku.

Študoval doma, potom sa jeho rodina presťahovala pred náboženským prenasledovaním na Spiš. Pokračoval v štúdiách v Kežmarku a v nemeckom Rostocku. Po skončení štúdií sa vrátil domov, pôsobil niekoľko rokov (uvádza sa šesť i desať) na dvore kežmarského hradného pána Štefana Tököliho I., odtiaľ odišiel do Strážok za vychovávateľa a kantora. Po roku sa stal kantorom v Kežmarku a po dvoch rokoch sa stal r. 1642 slovenským diakonom.

V r. 1645 – 1671 bol Bielik farárom v Huncovciach, odkiaľ v januári 1672 ako evanjelický farár musel odísť, šiel do Spišskej Soboty, ale aj odtiaľ ho z tých istých dôvodov vyhnali (Spišská Sobota patrila medzi zálohované mestám Poľsku) a vzali mu majetok. Päť rokov sa skrýval v Tatrách vo Veľkej Svišťovke (ako úkryt sa uvádza aj Malá Svišťovka), kam mu syn Samuel nosil jedlo. Keď sa o tom dozvedel poľský miestodržiteľ zálohovaných miest Stanislav Heraklius Lubomirski, udelil mu milosť.

Jeho potomkovia (syn Israel s rodinou) žili na prelome 17. a 18. storočia v Kežmarku.

BINDER, Eugen (20. október 1862 Levoča – 18. máj 1933 Kežmarok), básnik, evanjelický farár a pedagóg.

Študoval v Levoči, potom teológiu v Bratislave, Berlíne, Lipsku a Jene. Bol evanjelickým kaplánom i učiteľom na viacerých miestach Uhorska. R. 1898 bol zvolený za profesora náboženstva na kežmarskom evanjelickom lýceu, kde pôsobil 30 rokov.

Pre svoj humor a vzdelanosť bol medzi študentmi aj profesormi veľmi obľúbený. V evanjelickom cirkevnom zbore občas kázal ako zástupca farára. Najprv prekladal poviedky z maďarčiny do nemčiny, neskôr začal písať najmä humoristické básne a uverejňoval ich v nemeckých i maďarských časopisoch. Pre svoj výborný štýl prispieval aj do svetoznámych humoristických

novín Meggendorfer Blatt a mníchovských novín Fliegende Blätter (Meggendorfský list a Lietajúce listy). Počas pôsobenia v Kežmarku bol vedúcim tzv. Tököliho spolku. Po roku 1918 organizoval a viedol kurzy slovenčiny pre nemecky a maďarsky hovoriacich obyvateľov Kežmarku. Svoju básnickú tvorbu vydal v dvoch humoristických zbierkach: Freuet euch des Lebens (Tešte sa zo života), Levoča 1907; Ernst und Scherz für Zipser Herz (Vážnosť a vtip pre spišské srdce), Kežmarok 1931.

BOHUŠ-SENICKÝ, Juraj (1687 Banská Bystrica – 22. máj 1722 Kežmarok), pedagóg, historik.

Po ukončení univerzity vo Wittenbergu pôsobil krátko v Banskej Štiavnici, odkiaľ odišiel r. 1711 za rektora kežmarského gymnázia, ktoré obnovilo svoju činnosť po katastrofálnej epidémii moru. Mor skosil v r. 1710 – 1711 tri štvrtiny kežmarského obyvateľstva. V úrade rektora a súčasne vo funkcii slovenského evanjelického kazateľa pôsobil Bohuš až do svojej predčasnej smrti.

Dňa 31. augusta 1711 založil Bohuš matriku študentov kežmarskej školy (Matricula studiosae juventutis...), kde sa zapisovali všetci noví prichádzajúci študenti. Záznamy z matriky sú až do roku 1805. Matrika obsahuje aj spätný súpis rektorov školy od r. 1570 do r. 1752.

Bohuš sa spolu so svojimi žiakmi venoval výskumu prírody Vysokých Tatier a zaujímala ho aj história Spiša. Jeho latinský historicko-zemepisný opis Spiša, ktorý obsahoval históriu i opis pamiatok každého jedného mesta i obce, prevzal do svojej knihy Hungariae antiquae et novae prodromus známy slovenský polyhistor Matej Bel – Bohušov blízky priateľ. V nemeckom preklade ho vydal Dr. Ján Lipták r. 1919. Bohuš písal aj latinské verše. Od r. 1717 bol členom vedeckej spoločnosti v Erfurte.

Zaujímavé sú jeho zápisy o Kežmarku, napr.: „Čo sa týka polohy, neleží zrovna na príjemnom mieste na úpätí Karpát medzi riekou Poprad od západu, Ľubickým potokom od východu, korytom Bielej vody od severu – leží však na veľmi úrodnej pôde vhodnej pre všetky druhy obilia a konope. Je

obkolesený dvojitým múrom a priekopou, voľakedy bol opevnený aj ochranným valom a skoro zo všetkých strán je obkľúčený vrchmi... V mestskom múre vidíme tri vstupné brány: Vyšnú, Kušniersku a Nižnú alebo aj Hradnú bránu. Vyšná brána svojou výškou prevyšuje ostatné bašty – hovorí sa o nej, že bola na náklady župy postavená v čase tatárskych vpádov... Keď vyjdeme za hrad, vidíme vrch nazvaný Jeruzalem s jedinečnými kameňolomami, je veľmi rozsiahly a mnohí o ňom hovoria, že tu pred dávnymi časmi stál hrad, čo dokladajú tým, že sa tu našli prastaré peniaze; pri zostupe z vrchu je v zemi opísaný kruh s križujúcimi sa čiarami, cez ktoré možno len zriedka tak prejsť, aby sa mohol dosiahnuť stred zvaný Nezdolateľný. V lete i v zime slúži mládeži obojakého pohlavia ako výletné miesto a je aj ako cvičisko pre občanov, ktorí sa tu podľa starého zvyku na deň sv. Jána cvičia v streľbe..."

BRUCKNER, Karol Christian Gottlieb (24. december 1863 Oberschützen, Rakúsko – 26. júl 1945 Pinkafeld, Rakúsko), pedagóg, pôsobil v Kežmarku.

Narodil sa v rakúskom mestečku Oberschützen ako najstarší z 10 detí v rodine veľmi rozhľadeného obuvníka Johanna Georga Brucknera. Pod vplyvom tamojšieho evanjelického farára, menom Gottlieb August Wimmer, sa v mestečku postupne presadili kresťanské hodnoty. Karol študoval doma, potom v Budapešti matematiku a fyziku, kde absolvoval aj skúšobný rok. Koncom augusta roku 1889 prišiel do Kežmarku, kde ho zvolili za profesora gymnázia. (V tom istom čase sem povolali aj jeho brata Otta, ktorý sa tu neskôr stal riaditeľom meštianky. O pár rokov sem prišiel aj ich mladší brat Viktor, ktorý tu na gymnáziu študoval dva roky.) V januári roku 1895 urobil Karol v Budapešti svoju poslednú skúšku v pedagogickom ústave a 29. decembra toho istého roku sa oženil s Grétou, dcérou kežmarského profesora Gretzmachera. Neskôr sa stal riaditeľom ev. lýcea a bol ním v rokoch 1899 – 1906 a 1912 – 1929, kde až do svojho odchodu do dôchodku aj učil. Za jeho pôsobenia bolo ku starobylému lýceu pristavané nové gymnázium. Roku 1902 založil Freies Lyzeum (Voľné lýceum) a ako jeho predseda sa staral o prednášky zrozumiteľné jednoduchým ľudom v Kežmarku a v okolitých obciach. Po I. svetovej vojne úspešným jednaním zabránil zoštátneniu a poslovenčeniu lýcea, ktoré od školského roku 1919/20 bolo vedené ako reálne gymnázium. S jeho podporou sa na Spiši zriadil Nemecký kultúrny zväz (Deutscher Kulturverband). Nadmieru požehnane pôsobil pre dobro lýcea/gymnázia, mesto Kež-

marok a nemecký Spiš. Bol dopisovateľom novín Karpathen-Post (Karpatská pošta) a Zipser Bote (Spišský posol), 15 rokov bol tajomníkom evanjelického cirkevného zboru, do roku 1923 členom presbyterstva. Spolu s bratom Viktorom vydali Sprievodcu po Kežmarku, ktorý vyšiel r. 1911 po nemecky a maďarsky. K oslavám 400 rokov evanjelického lýcea roku 1933 zostavil zborník prác: Memorabilia Lycei Kesmarkiensis magistrorum discipulorumque dicta et facta.

Pred príchodom frontu vo februári 1945 dorazil 83-ročný starec po dobrodružnom úteku do svojho rodného mesta Oberschützen. Zomrel v susednom Pinkafelde.

Nora Baráthová - Mikuláš Lipták

Ty si ten?

Ladislav Fričovský

Zaznieva škárkou mreží,
čím viac sa blíži smrti tieň.
Chýr o tom nesie vánok svieži.
Si Ten, čo mal prísť? Či si Ten?

Tadiaľto nepreteká Jordán -
Mäkký breh tvrdne na kameň.
Udiera ostrie okov do rán.
Si Ten, čo mal prísť. Či si Ten?

Oblôčik. Za ním dialka dialí.
Len motýľ sníma z očú sen.
Sny slnko na prach prašný spáli.
Si Ten, čo mal prísť? Či si Ten?

Z podzemnej cely pieseň tryská.
Netreba čakať. To je On!
Tá tvár. Ten pohľad. Celkom zblízka.
Tras sa, tras. Herodesov trón!

Ahoj, malí i veľkí

Dostala som úlohu od nášho brata farára-seniora pripraviť pre vás dvojstránku hádaniek či tajničiek, aby ste sa počas vianočných sviatkov mohli trochu zabaviť i porozmýšľať nad témou, ktorá je hlavnou myšlienkou i tohto vianočného zborového listu: **(1. tajnička)**

Ako prvé mi zišlo na um, že ja nemôžem hovoriť o tom, aké to je dostať od Boha taký vzácny dar, akým je naozajstné dieťa. Ale teším sa s tými, ktorí ho dostali. A tak sa „podarilo“, že aj ja som obdarovaná aspoň tromi krstnými synmi. A to súvisí s tým, čo mi napadlo ako druhé. Debata spred mnohých rokov, keď starší synovec poučoval mladšieho o Božích daroch. Odohralo sa to v kuchyni. V nestráženej chvíli sa malý Adam, vtedy ešte škôlkar, ocitol sediac na jedálenskom stole. Samuel ako správny starší brat ho upozornil a s láskou mu vysvetlil, že na stole sa nesedí, lebo sa naň kladú Božie dary. Malý Adam nelenil a hneď si to išiel overiť k svojej mame, ktorá bola vo vedľajšej izbe. Opýtal sa jej: „Mama, a čo je to Bo-

ží dar?“ A moja sestra netušiac, čo sa pred chvíľou stalo v kuchyni mu odpovedá: „No, aj ty si taký Boží dar.“ Adam nečakal na ďalšie vysvetľovanie a už bol naspäť v kuchyni, kde víťazoslávne oznámil svojmu bratovi: „Vidíš, môžem sedieť na stole, lebo mama povedala, že aj ja som Boží dar!“

Naozaj, Pán Boh nám v živote dáva mnoho darov, ale viete, aký dar je pre nás ten najväčší, najkrajší a najlepší?

No predsa ten, o ktorom sa môžete dočítať v biblii aj napr. v knihe proroka Izaiáša v 9. kapitole 5. verš: **(2. tajnička)**.

Dnes oslavujeme narodeniny Božieho Syna, Pána Ježiša Krista, ktorý môže byť aj náš **(3. tajnička)**. Tento Boží dar môže mať každý, kto o Neho bude stáť. Ale zamysleli ste sa niekedy nad tým, čo by bolo, keby sa Pán Ježiš nebol narodil? Čo by bolo s týmto svetom? A čo by bolo s nami?

Ak chcete, svoje úvahy si môžete zapísať na toto prázdne miesto alebo to môžete vyjadriť kresbou:

1. tajnička:

Nájdi zvieratá v biblii a doplň v jednotnom čísle do vyznačených políčok.

Žalm 80,14

Matúš 21,2

3. Mojžišova 11,30

3. Mojžišova 11,4

Izaiáš 34,11

3. Mojžišova 11,22

3. Mojžišova 11,18

Izaiáš 34,11

Matúš 8,20

1. Mojžišova 3,1

3. Mojžišova 11,6

3. Mojžišova 11,16

2. tajnička:

1) v riadku A prečiarkni všetky slová začínajúce na samohlásku
2) v riadku B prečiarkni všetky slová, ktoré pomenúvajú ovocie
3) v riadku C prečiarkni všetky slová začínajúce na 3 spoluhlásky
4) v riadku D prečiarkni všetky slová začínajúce na písmeno E
5) v riadku E prečiarkni všetky slová začínajúce na písmeno C

A: Lebo, úľ, dieťa, ihla, sa, auto, nám, elektrina, narodilo

B: syn, marhuľa, nám, jablko, je, hruška, daný, slivka, na

C: jeho, krkolomný, pleciach, člnok, spočinie, sprievod, kniežatstvo, hltať, jeho

D: meno, eden, bude, ešte, Predivný, Eskimák, radca, električka, mocný

E: Boh, cestovina, Otec, cisterna, večnosti, cukrík, Knieža, cestovať, pokoja

Zostávajúce slová prepíš do prázdnych štvorčekov.

3. tajnička:

Uhádni správnu odpoveď a priradené písmeno doplň do vyznačeného políčka na konci.

1) Ako sa volali prví ľudia, ktorých stvoril Boh:

W: Janko a Marienka

Z: Adam a Eva

2) Čo prikázal Boh človeku?

Á: zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, ale zo stromu poznania dobra a zla nesmieš jesť, lebo v deň, keď budeš z neho jesť, istotne zomrieš

Ý: zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, aj zo stromu poznania dobra a zla, ale v deň, keď budeš z neho jesť, otvoria sa ti oči a budeš ako Boh

3) Dodržali prví ľudia Boží príkaz?

Q: áno

CH: nie

4) Kto ich oklamal a zviedol?

R: had

E: veverička

5) Čo urobil Boh s ľuďmi, keď Ho neposlúchli?

A: vyhnal ich z rajskej záhrady

O: dostali od Neho medailu za odvahu

6) Boh však človeka miluje a nechce, aby zomrel. Čo pre neho Boh urobil?

M: jednoducho príkaz zruší

N: dodrží vydaný príkaz a splní ho do poslednej bodky

7) Pán Boh je milostivý a preto poslal svojho vlastného Syna na zem, aby bol potrestaný namiesto hriešneho človeka. On, Svätý, berie na seba všetky hriechy sveta a zomiera potupnou smrťou ako najväčší hriešnik. Akým spôsobom zomrel Pán Ježiš Kristus?

D: bol zastrelený vojakmi

C: bol pribitý na kríž

8) Pán Ježiš porazil smrť, zvíťazil nad hriechom a nad diablom, a na tretí deň vstal zmŕtvych. Teraz žije a kraľuje so svojím Otcom i Duchom svätým v kráľovstve nebeskom. Pri odchode z tejto zeme zasľúbil učeníkom a všetkým, ktorí veria v Neho

A: že im ide pripraviť príbytky v nebi, kde budú raz spolu s Ním pri jeho stole nové víno piť

S: že im ide pripraviť exkluzívne bývanie s nekončiacou sa zábavou

Vtipy na záver:

Dvaja malí chlapci sa zhovárajú: Moja mama sa modlí každý večer.

Hneď, len čo si ľahnem do postele, vraví: „Vďaka Bohu!“

spracovala Eva Ciriaková

Trinásty pokus

Milé gazdinky! Všetkých vás srdečne pozdravujem už po trinástykrát. Za ten čas už máte odo mňa peknú zbierku chutných receptov, za ktoré sa určite nemusíte hanbiť pred svojimi známymi, samozrejme, ak sa vám ich podarilo aj zrealizovať. Tohto roku som si pripravil pre vás niečo tradičné, ale zároveň aj niečo, čo dobre vyzerá a ešte lepšie chutí. V dnešnom svete počítačovej techniky už pomaly budeme piecť v kuchyni nie s kuchárskou knihou, ale s notebookom (laptopom, počítačom). Mnohé gazdinky si rôzne recepty vyhľadávajú na internete. Tejto tematike je na webe venovaný obrovský priestor. Nájdete tam čokoľvek. To však ešte neznamená, že všetko je aj dobré a chutné. Ja vám tiež ponúkam jeden zákusok, ktorý som našiel na webe, ale po jeho realizácii muselo dôjsť k opravám určitých surovín a pomerov, pretože bol fádny až mdlý. Tým chcem len povedať, že nie všetko, čo je na webe umiestnené, musí byť aj chutné. Na druhej strane nás takéto rýchle vyhľadávanie receptov aj v mnohom inšpiruje. Verím, že inšpiráciu a hlavne chuť do pečenia nájdete pri čítaní mojich receptov, a tak dlho nevydržíte a pustíte sa do ich realizácie. Veľa zdaru a dobrú chuť vám praje váš dvorný cukrár.

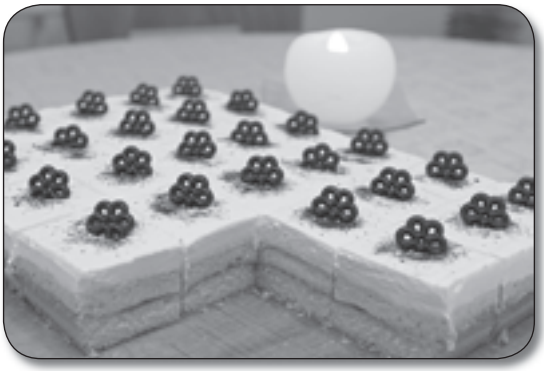

Gaštanový sen

Suroviny na korpus:

3 vajcia, 200g práškového cukru, 200g hladkej múky, 75ml oleja, 75ml teplej vody, $^1/_2$ balíčka prášku do pečiva.

Suroviny na krém:

500g gaštanového pyré, 250g Hery, 200g práškového cukru, 50ml rumu, marhuľový lekvár, 3x 200ml šľahačky na šľahanie (30-33%), postrúhaná čokoláda

Príprava korpusu:

Od žĺtkov oddelíme bielky, ktoré vyšľaháme na tuhý sneh. Za stáleho šľahania pridáme práškový cukor, žĺtka, olej a nakoniec teplú vodu. Potom zľahka vmiešame múku s práškom do pečiva. Cesto vylejeme na vymastený a múkou vysypaný plech a pečieme pri teplote 180°C. Upečený, ešte teplý korpus natrieme marhuľovým džemom.

Príprava krému:

Heru vyšľaháme do peny a postupne pridávame práškový cukor. Do takto pripravenej masy za stáleho miešania pridávame gaštanové pyré. Nakoniec

dochutíme rumom. Pripraveným gaštanovým krémom natrieme korpus. Na rozotreté pyré rovnomerne nanesieme vyšľahanú šľahačku (Aby jej konzistencia bola pevnejšia, môžete do šľahačky pridať 3-4 lyžičky želatínového stužovača. Dostať ho bežne kúpiť v každom hypermarkete.) Celý zákusok ozdobíme postrúhanou čokoládou.

Banánová bábovka

Suroviny:

3 vajcia, 60g rastlinného tuku, 150g práškového cukru, 1 vanilkový cukor, 2 banány, 150ml mlieka, 250g plohrubej múky, $^1/_2$ balíčka prášku do pečiva.

Príprava bábovky:

Tuk vymiešame do peny s polovicou práškového cukru a postupne vmiešame jeden žĺtok po druhom. Olúpané banány roztlačíme vidličkou (poprípade rozmixujeme) a rozmiešame s trochou mlieka a vanilkovým cukrom. Primiešame ich do žĺtkovej masy a za stáleho miešania pridáme väčšie množstvo múky spolu s práškom do pečiva a zvyšné mlieko. Z bielkov vyšľaháme tuhý sneh a za stáleho miešania pridáme druhú polovicu práškového cukru. Potom ho zľahka vmiešame do cesta so zvyšnou múkou. Cesto vylejeme do vymastenej a múkou vysypanej bábovkovej formy a pečieme pri teplote 180°C asi 45-50 minút (Tento údaj nie je záväzný, pretože každá rúra pečie trochu inak). Upečenú a čiastočne vychladnutú bábovku vyklopíme a posypeme práškovým cukrom zmiešaným s vanilkovým cukrom.

Špičkové rezy

Suroviny na 1. korpus:

3 vajcia, 100g práškového cukru, 6 polievkových lyžíc oleja, 100g hladkej múky.

Suroviny na 2. korpus:

3 vajcia, 100g práškového cukru, 6 polievkových lyžíc oleja, 60g hladkej múky, 50g pomletých vlašských orechov.

Kakaový sirup:

150ml vody, 150g kryštálového cukru, 1 polievová lyžica kakaa, 1 kávová lyžica instantnej kávy, 150 ml rumu.

Plnka:

700ml mlieka, 2 ks zlatý klas – krémový prášok, 2 rovné polievkové lyžice hladkej múky, 3 ks žĺtkov, 250g Hery, 200g práškového cukru, kyslý ríbezľový džem.

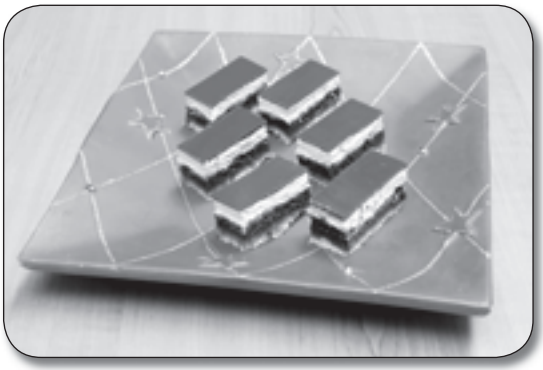

Poleva:

100g čokolády na varenie, 80g Cery, 2 lyžice oleja.

Príprava korpusov:

Z troch bielkov vyšľaháme hustý sneh, do ktorého za stáleho miešania pridávame práškový cukor, žĺtka, olej a nakoniec zľahka vmiešame hladkú múku. Pripravené cesto pečieme na plechu vyloženom papierom na pečenie. Podobne pripravíme aj druhý korpus s orechmi. Prvý korpus potrieme marhuľovým džemom a položíme naň druhý, orechový korpus, ktorý navlhčíme kakaovým sirupom.

Príprava plnky:

V kastróliku zmiešame múku, zlatý klas a žĺtky, zalejeme mliekom a za stáleho miešania nad parou uvaríme hustú kašu. Taktiež za stáleho miešania necháme vychladnúť (aby sa nám neurobila na kaši kôra). Heru vyšľaháme s práškovým cukrom do peny a postupne zašľahávame žĺtkovú hmotu. Spolu dobre našľaháme a natrieme na orechový korpus. Na plnku rovnomerne rozlejeme čokoládovú polevu a koláč pokrájame na rezy.

Roman Porubän

Štatistika roku 2012

Pokrstených: 17 ľudí Kežmarok: 17; 9 chlapcov, 4 dievčatá, 2 muži, 2 ženy

	Meno a priezvisko	Dátum narodenia	Dátum krstu	Bydlisko
1.	Tomáš Klus	12.2.1985	15.2.2012	Kežmarok
2.	Liliana Sosková	2.2.2012	31.3.2012	Kežmarok
3.	Alexandra Jóžová	31.8.2011	8.4.2012	Kežmarok
4.	Phillip Langner	2.6.2011	5.5.2012	Frankfurt am Main
5.	Dávid Klus	10.4.2012	27.5.2012	Kežmarok
6.	Nikolas Zelina	25.10.2011	27.5.2012	Kežmarok
7.	Tobias Zelina	25.10.2011	27.5.2012	Kežmarok
8.	Silvia Lauferová	16.2.1989	15.6.2012	Poprad
9.	Alexandra Kolcunová	30.7.1978	1.7.2012	Svidník
10.	Matthias Mašlonka	13.3.2012	5.8.2012	Žakovce
11.	Maxim Svitana	25.7.2012	12.8.2012	Kežmarok
12.	Matej Bréda	22.5.2012	29.9.2012	Kežmarok

	Meno a priezvisko	Dátum narodenia	Dátum krstu	Bydlisko
13.	Tamara Ela Knižková	28.8.2012	21.10.2012	Kežmarok
14.	Ema Trajčíková	9.9.2012	21.9.2012	Kežmarok
15.	Pavel Multáň	27.9.1988	30.10.2012	Kežmarok
16.	Timon Kohút	15.9.2012	4.11.2012	Štrba
17.	Michal Šterbák	2.10.2012	25.11.2012	Kežmarok

Požehnanie manželstva: 0 Kežmarok: 0
Sobášených: 6 párov Kežmarok: 6; z toho 3 krížne manželstvá

	Meno sobášených	Dátum narodenia	Dátum sobáša	Bydlisko
1.	Tomáš Klus	12.2.1985	18.2.2012	Kežmarok
	Zuzana r. Faronová	14.1.1988		Kežmarok
2.	Jaroslav Garajček	18.1.1976	23.6.2012	Štrba
	Jana r. Klusová	29.4.1974		Kežmarok
3.	Michal Mochnacký	14.3.1983	6.7.2012	Spišská N. Ves
	Alexandra r. Kolcunová	30.7.1978		Svidník
4.	Adam Kopacz	9.8.1989	31.8.2012	Kežmarok
	Alexandra r. Ralbovská	13.9.1993		Kežmarok
5.	Dávid Ganovský	12.1.1987	8.9.2012	Poprad
	Silvia r. Lauferová	16.2.1989		Poprad
6.	Štefan Kováčik	5.8.1978	22.9.2012	Veľká Lomnica
	Miroslava r. Laufová	23.11.1990		Stará Lesná

Pochovaných: 11 ľudí Kežmarok: 8; z toho 3 muži a 6 žien
Ľubica: 3; z toho 2 muži a 1 žena

	Meno zomrelého	Dátum narodenia	Dátum smrti	Bydlisko	Vek r-m-d
1.	Wilma Knottová	7.4.1918	25.1.2012	Poprad	93-09-18
2.	Valéria Detersová	3.9.1925	1.4.2012	Kežmarok	86-06-29
3.	Rozália Baráthová	8.1.1917	20.4.2012	Kežmarok	95-03-12
4.	Bedřich Šmihula	24.12.1936	29.5.2012	Kežmarok	75-05-05
5.	Milan Kokavec	8.5.1958	30.5.2012	Ľubica	54-00-22
6.	Anna Türková	24.5.1922	5.7.2012	Kežmarok	90-00-13
7.	Mária Pastuchová	16.8.1926	23.7.2012	Kežmarok	85-10-07
8.	Emília Šoltésová	1.4.1922	4.7.2012	Kežmarok	90-03-03
9.	Ján Kuboši	18.9.1956	15.7.2012	Kežmarok	55-09-27
10.	Vladimír Klein	31.7.1958	19.7.2012	Ľubica	53-11-19
11.	Ján Tomka	23.5.1943	15.10.2012	Kežmarok	69-05-22

Prestupy: 1; z toho 1 muž

	Meno prestúpivšieho	Dátum narodenia	Dátum prestupu	Pôvodné nábož.
1.	Michal Mochnacký	14.3.1983	1.7.2012	rim. katolík

Konfirmovaných: 8 ľudí z Kežmarku: 4; 1 chlapec a 3 dievčatá
z Ľubice: 4; 3 chlapci a 1 dievča

Konfirmandi: 1. ročník: 10 konfirmandov
Bereczová Karin, Česánek Matej, Godlová Jennifer, Holub Jozef, Michalík Dalibor, Ondo-Eštoková Dominika, Patúš Samuel, Peštová Martina, Ribovič Damián, Volák Ladislav

Vyučovanie náboženstva v školskom roku 2012/2013 navštevuje

Kežmarok:	**31 žiakov**	**Ľubica:**	**14 žiakov**
1. ročník	2 žiaci	1. ročník	1 žiak
2. ročník	2 žiaci	2. ročník	1 žiak
3. ročník	3 žiaci	3. ročník	-
4. ročník	2 žiaci	4. ročník	2 žiaci
5. ročník	4 žiaci	5. ročník	1 žiak
6. ročník	3 žiaci	6. ročník	5 žiaci
7. ročník	6 žiaci	7. ročník	-
8. ročník	4 žiaci	8. ročník	1 žiak
9. ročník	4 žiaci	9. ročník	3 žiaci

Hotelová akadémia	0 žiakov
Gymnázium P.O. Hviezdoslava	0 žiakov
SOU poľnohospodárske	0 žiakov

Rozpis vyučovania náboženstva v Kežmarku

1. - 4. ročník:	štvrtok	o 15:00 h.
5. a 6. ročník:	streda	o 14:30 h.
7. a 8. ročník:	streda	o 15:15 h.
9. ročník:	utorok	o 15:00 h.

Rozpis vyučovania náboženstva v Ľubici:

I. stupeň:	utorok	o 13:30 h.
II. stupeň:	utorok	o 14:15 h.

Štatistiku roku 2012 zostavil Roman Porubän

7. júla 2012 v drevenom artikulárnom kostole sa uskutočnili v rámci Sviatku kultúry a vzájomnosti karpatských Nemcov ekumenické bohoslužby. Prítomných privítal Mikuláš Lipták. Zvesťou slova Božieho nám ako prvý poslúžil rímskokatolícky farár Doc. ThDr. Štefan Mordel z Vysokých Tatier, ktorý sa zúčastňoval týchto bohoslužieb pravidelne už niekoľko rokov. Pravdepodobne tohtoročné ekumenické nemecké bohoslužby v Kežmarku boli jeho poslednými, pretože spišský diecézny biskup Štefan Sečka brata farára Mordela od 1. augusta 2012 presunul z Vysokých Tatier na Oravu do obce Klin. Za evanjelickú cirkev sa prítomným prihovoril brat farár Dr. Michael Weber z Neustadtu v Nemecku, ktorý tu bol aj so svojou manželkou a deťmi. V závere bohoslužieb obaja duchovní udelili prítomným Božie požehnanie a karpatsko-nemecké dni pokračovali svojím programom.

13. júla 2012 v drevenom artikulárnom kostole sa uskutočnila premiéra opery Jakub Kray, v ktorej vystúpil aj domáci spevokol. Opera Jakub Kray bola už piatou duchovnou operou hudobného skladateľa Víťazoslava Kubičku, uvedenou v drevenom artikulárnom kostole. Táto opera oproti predchádzajúcim predsa bola v niečom výnimočná. Nielenže bola napísaná ako poďakovanie cirkevnému zboru za uvedenie prechádzajúcich opier (Martin Luther, Kristov

Nemci z celého sveta na svojich ekumenických bohoslužbách

dotyk, Šavol a Evanjelium Jána), no okrem toho aj jej hlavný motív bol vzatý z kežmarského prostredia, z obdobia protireformácie, keď richtárom bol významný vzdelanec Jakub Kray.

Dej opery sa odohráva na začiatku 18. storočia v období protireformácie a v časoch proticisárskeho povstania Františka Rákócziho. Jakub Kray (1661 Bardejov) je skutočnou historickou postavou. Žil v Kežmarku, tu bol richtárom a pod jeho vedením prestúpilo mesto na stranu povstalcov. Po ich porážke bol Kray r. 1709 odsúdený na smrť, mohol sa zachrániť zradou svojej evanjelickej viery, čo však odmietol. Okrem Kraya vystupuje v opere aj jeho manželka Mária a jej priateľka Anna – obe na čele kežmarských žien bránia kostol, ktorý chcú evanjelikom vziať košickí vojaci a prepošt Báršoň. Štvoricu hlavných postáv dopĺňa kežmarský senátor Dévay, ktorý je odporcom Jakuba Kraya nielen v otázke obrany mesta pred cisárskym vojskom, ale aj v dávnom vzťahu lásky k Márii Krayovej.

Jakub Kray, ako významný vzdelanec, je ukážkou toho, že za pravdu sa niekedy oplatí položiť aj svoj život. To krásne vyznal Martin Luther vo svojej piesni: *„Hrad prepevný je Pán Boh náš“*, kde v poslednom verši spievame: *„Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, hrdlo, dom, náš poklad nie je v tom, nebesá nám zostanú.“* Toto bol aj odkaz opery, ktorá hovorí o iných hodnotách, ako tých materiálnych, ktoré hrdza a moľ ničia a zlodeji môžu ukradnúť. Kray sa postavil za pravdu Kristovho evanjelia. Nehanbil sa za to, aj keď

Jakub Kray v opere znovu prisahá vernosť Kežmarku

vedel, že jeho život je v ohrození. A tak sa odrazu v opere vynárajú krásne slová piesne z Evanjelického spevníka č. 271: *Nezúfaj stádočko malé*, ktorú spieva spevokol. Myslím si, že všetci tí, ktorí sme sa podieľali na tvorbe tejto opery, odrazu sme začali vnímať túto pieseň v celkom inom kontexte, ako sme ju vnímali doposiaľ. Ona sa stala pre nás akousi hymnou, ktorá nás povzbudzuje v každodenných zápasoch viery, a to aj z toho dôvodu, že jej slová sme sa museli naučiť naspamäť.

V opere sa nám predstavili: Jakub Kray – Martin Mikuš (barytón), Mária Roxerová Krayová – Radoslava Mičová (mezzosoprán), Anna – Katarína Krčmárová (soprán), Dévay – Peter Šubert (barytón), husle (sólo) – Milan Vonderka, Ľud – miešaný spevácky zbor CZ ECAV na Slovensku Kežmarok, ZOE – Kresťanský komorný orchester. Hudbu a libreto napísal na motívy hry Nory Baráthovej Víťazoslav Kubička, dirigent – Adrián Kokoš, réžia – Michal Babiak, zbormajster – Roman Porubän.

Bolo zaujímavé sledovať, ako táto opera zapojila do činnosti mnohých ľudí z cirkevného zboru, bez ktorých by mnohé veci neboli zrealizované. Ochotné žienky skoro celý mesiac šili kostýmy pre spevokol, stvárňujúci v opere kežmarský ľud. Za ich ochotu a čas sa im chcem i touto cestou poďakovať, pretože za šijacími strojmi presedeli desiatky hodín. Spevokolisti sa im za to odmenili úsmevnými skúškami kostýmov, kde humor kypel jedna radosť. Rovnako bez technického zabezpečenia a dozoru by nám mnohé veci sko-

Cisárski vojaci v podaní spevokolu - pred popravou Jakuba Kraya

labovali. I za to patrí vďaka nášmu správcovi. S prázdnym žalúdkom sa tiež zle spieva a hrá a o to sa postaral náš zborový kuchár. Hoci spevokol mal pôvodne zaspievať v opere tri piesne, nakoniec pod vedením režiséra Michala Babiaka podal i vynikajúce herecké výkony. Na začiatku boli síce obavy, ako to všetko dopadne, ale záverečný potlesk bol asi najkrajším ocenením všetkých účinkujúcich vrátane spevokolu. A tak Ti, Bože, ďakujeme za novú skúsenosť, ktorá nás mohla posunúť dopredu nielen v speve, ale aj vo viere a v spoľahnutí sa na Teba a v očakávaní na Tvoju pomoc.

22. júla 2012 sme sa zúčastnili na zimnom štadióne v Bardejove Dištriktuálneho dňa Východného dištriktu ECAV na Slovensku, ktorý sa niesol v duchu slov Sila nádeje. Dopoludňajší program vyplnili slávnostné služby Božie, na ktorých nás privítal domáci brat farár a senior Šarišsko-zemplínskeho seniorátu Ján Velebír. Liturgiou v rámci bohoslužieb poslúžili seniori Východného dištriktu (VD) a zvesťou slova Božieho dôstojný brat biskup Slavomír Sabol, opierajúc sa o text z knihy proroka Jeremiáša 29,11-14, prostredníctvom ktorého nám pripomenul, aby sme nezabúdali, v kom je sila nádeje. V programe sa nezabudlo ani na najmenších. Tí počas bohoslužieb prijali požehnanie a potom sa odobrali na svoj vlastný program.

Popoludní nám PhDr. Nora Baráthová urobila historický vstup do protireformačnej doby a zároveň predstavila postavu kežmarského richtára a bardejovského rodáka Jakuba Kraya. Duchovným

Aj na dištriktuálnom dni v Bardejove zažili operu Jakub Kray

zamyslením pred operou poslúžil Roman Porubän, evanjelický farár v Kežmarku a senior Tatranského seniorátu, ktorý vo svojom príhovore poukázal na to, že život viery si nesie so sebou aj svoj kríž. Ako často máme my odvahu postaviť sa za Krista, tak ako sa On postavil za nás. Sila nádeje, ktorá spočíva v našom Bohu, nech nás i v takomto konaní posmeľuje. Po príhovore brata seniora nasledovalo samotné predstavenie opery Jakub Kray. Na záver dištriktuálneho dňa sa prítomným prihovoril dôstojný brat biskup Sabol.

25. – 31. júla 2012 sme sa zúčastnili mládežníckeho výletu v našom partnerskom cirkevnom zbore Českobratskej církvi evangelickej Praha – Kobylisy. K našej skupine sa pripojili aj manželia Jendrušákovci z Ľubice, ktorí nám boli veľkou pomocou hlavne v kuchyni. Výlet bol zameraný na spoznávanie pamiatok reformačnej Prahy, ale aj na duchovné vzdelávanie prostredníctvom večerných tém či krátkych raňajších zamyslení. V stredu pred obedom sme sa stretli na železničnej stanici v Poprade, odkiaľ sme cestovali vlakom EC Košičan priamo do stovežatej Prahy. V cirkevnom zbore nás čakala Eliška Erdingerová, manželka brata farára Miroslava Erdingera, ktorá nás ubytovala v zborovom dome.

V prvý deň sme sa prešli po Václavskom námestí, kde sme sa oboznámili s krátkou históriou vzniku mesta. Odtiaľ sme sa presunuli pred Prašnú bránu a Obecný dom. Tu bola v roku 1918 založená Českobratská církev evangelická spojením Reformovanej (kal-

V útrobách pražského metra

vínskej) cirkvi a Evanjelickej cirkvi a. v. Kráčajúc po kráľovskej ceste dostali sme sa pred Stavovské divadlo a Karlovu univerzitu, na ktorej bol rektorom Majster Ján Hus. Odtiaľ je už kúsok k Staromestskej radnici, kde v čase protireformácie po bitke na Bielej hore v roku 1621 bolo popravených 27 mestských pánov – evanjelikov. Zastavili sme sa i pri Melantrichovej tlačiarni. Na území Čiech sa tu tlačili prvé Biblie tzv. Melantrišky. Odtiaľ sme sa presunuli na Karlov most, kde brat farár účastníkov oboznámil s jeho históriou.

Životné problémy. Tak znel cyklus jednotlivých večerných zamyslení. V prvý večer sme hovorili o tom, aké má slovo moc a čo všetko dokáže ľudské slovo v podobe klebiet, ohovárania a urážok spôsobiť, ale rovnako sme poukázali aj na pozitíva ľudského slova. V Biblii sme hľadali odpovede, ako máme my hovoriť – ako sa správať. Nakoniec sme skonštatovali, že máme milovať svojich blížnych a dávať si pozor, ako s nimi rozprávame.

Na druhý deň sme si urobili výlet mimo Prahu. Navštívili sme jeden z najznámejších českých hradov Karlštejn, ktorý bol sídlom českých kráľov a vo svojich útrobách načas ukrýval aj české korunovačné klenoty. Večer sme uvažovali nad témou: Spravodlivosť. Rozprávali sme o tom, že niekedy sa nám život môže zdať nespravodlivý. Hoci nie je vždy spravodlivosti učinené zadosť na tejto zemi, ako kresťania veríme, že Boh je spravodlivý a keď sa jedného dňa všetci postavíme pred súdnu stolicu Božiu, Boh vynesie spravodlivý rozsudok.

Štyria statoční s úsmevom na Karlovom moste

To nás vyzývalo k tomu, aby sme ako Božie deti v tomto svete konali múdro, rozvážne a spravodlivo.

Celú sobotu sme sa zdržiavali na Hradčanoch, kde sme si prezreli starý Kráľovský palác, podzemie Pražského hradu, Katedrálu Sv. Víta, románsku baziliku Sv. Jiří a Zlatú uličku. Na obed sme zakotvili v jednej čínskej reštaurácii a poobede sme si pozreli židovské mesto Jozefov. Večer sme sa venovali téme: Predsudky. Oni vedú k diskriminácii ľudí. Neraz sa rozhodujeme podľa toho, kto a ako nám je sympatický, ako sa oblieka, ako vyzerá. Naše rozhodnutia tak môžu ublížiť mnohým ľuďom okolo nás. Rasizmus a holokaust sú ukážkami toho, kde môžu predsudky vyústiť.

V nedeľu dopoludnia sme sa zúčastnili služieb Božích v Československej bratskej církvi evangelickej Praha – Kobylisy, na ktorých kázal brat farár Roman Porubän. Popoludní sme si pozreli ZOO. Na chvíľu aj zapršalo, ale pod konármi stromov či v niektorom z pavilónov sme mohli nájsť svoje útočisko pred 5 minútovým dažďom. Večer sme hľadali odpovede na tému: Kto je môj blížny. Pán Ježiš na túto otázku odpovedal podobenstvom o Milosrdnom samaritánovi (L 10,25-37).

V pondelok sme si prezreli Betlehemskú kaplnku, v ktorej kázal Majster Ján Hus. Potom sme sa zastavili v kostole, kde je prezentované Pražské jezulátko a lanovkou sme sa vyviezli na Petřín. Keďže to bol náš posledný deň v Prahe, tak dievčatá chceli minúť všetky české koruny. Metrom sme sa previezli do veľkého nákupné-

Karlštejn - jeden z najkrajších českých hradov

ho centra na Chodove. Večer sme spoločne uvažovali nad témou: Čo sa stane, keď vyvediem niečo zlé. Hovorili sme o tom, ako ľudský hriech dokáže človeka zničiť a ako z tohto poviazania sa človek môže dostať von. Ak kresťan urobí niečo zlé, Boh nám ponúka odpustenie v Ježišovi Kristovi, aby sme sa mohli zmeniť a stali sa Božími deťmi, ktoré kráčajú po úzkej ceste.

Naše pražské dobrodružstvo sa skončilo v utorok, keď sme nasadli do vlaku a odcestovali domov. Pánu Bohu ďakujeme za ochranu, ale i za všetko, čo sme mohli počas celého týždňa prijať. Ďakujeme aj domácemu cirkevnému zboru, ktorý finančne prispel na tento výlet.

4. augusta 2012 sa v našom cirkevnom zbore uskutočnil 12. zborový deň, ktorý bol tak trochu výnimočný, možno nie až tak veselý, akoby sme očakávali, pretože sme sa venovali veľmi vážnej téme: Antisemitizmus a holokaust. Keď sa vyslovia tieto dve slová, tak človeku niekedy prejde až mráz po chrbte. Prečo práve takáto téma? Domáci brat farár spolu s Mikulášom Liptákom sa tejto téme venujú už niekoľko rokov a prezentovali ju v spolupráci s miestnym Múzeom v Kežmarku na mnohých miestach. A tak sa rozhodli, že prišiel čas prezentovať túto tému aj vo vlastnom cirkevnom zbore.

Keďže nám počasie prialo, mohli sme sa opäť stretnúť v záhrade Gymnázia P. O. Hviezdoslava. Po krátkej úvodnej pobožnosti, ospravedlnil domáci brat farár prof. PhDr. Pavla Mešťana, riaditeľa Židovského múzea v Bratislave,

Na zborovom dni počúvame o antisemitizme v Kežmarku a inde

ktorý nemohol k nám pricestovať z rodinných dôvodov a odprezentovať dejiny holokaustu na Slovensku. Krátkou prednáškou na tému: Antisemitizmus v staroveku poslúžil on sám. V tejto prednáške odzneli príčiny vzniku antisemitizmu, či lepšie povedané antijudaizmu. Jednou z dôležitých príčin bolo a je samotné židovské náboženstvo, viera v jediného Boha, ktorá sa pod vplyvom vývoja spoločnosti a okolitého sveta nemenila a neprispôsobovala. Z toho pramenila nenávisť voči židovskému obyvateľstvu, ktorá sa objavuje aj v dnešnej dobe, podporovaná rôznymi vulgárnymi výmyslami, ktoré sa snažili židovské náboženstvo zosmiešniť.

Po bratovi farárovi sa prítomným prihovorila sestra Marta Valová rod. Siegfriedová, ktorá poslúžila svedectvom o tom, ako jej starí rodičia ku koncu 2. svetovej vojny významne prispeli ku záchrane 11 členov kežmarských židovských rodín Goldman, Zollman a Schönfeld. Napriek veľkému riziku ich ukryli v malom záhradnom domčeku rodiny Heran (u ktorých pracovali ako záhradníci) a zaopatrovali ich tam od SNP až do oslobodenia Kežmarku. Bol to skutočný zázrak, pretože hneď vedľa tejto záhrady – v elektrárni – boli ubytovaní nemeckí vojaci. Rodina Siegfriedových zažila, ako ich láskavý Boh nielen ochránil, ale aj požehnal za túto ich odvahu viery.

Opačný postoj mal vtedy učiteľ hudobnej školy Walter Brachtel z Viedne, ktorý v tom čase ako tlmočník pomáhal gestapu pri zatýkaní a výsluchoch Židov a partizánov. Po vojne bol za tú-

Eberhard Brachtel prosí o odpustenie za zlé činy jeho otca

to kolaboráciu vo Viedni odsúdený a uväznený. Potom sa odsťahoval do Nemecka a túto svoju minulosť pred svojimi novými príbuznými zatajil až do svojej smrti roku 1986. Jeho deti sa o tomto dozvedeli až potom a jedného z jeho synov – Eberharda táto skutočnosť doviedla ku tomu, že prišiel do Kežmarku, aby sa tu za činy svojho otca verejne Židom ospravedlnil.

Urobil to na našom zborovom dni takým dojímavým spôsobom, že sme si všetci mohli uvedomiť, čo znamená úprimné pokánie s túžbou po následnom odčinení starých hriechov. Eberhard Brachtel sa stretol aj s Rudolfom Herzom – ako potomkom jedného zo žalobcov jeho otca – a prispel veľkou sumou na údržbu židovského cintorína v Kežmarku.

Pred chutným gulášom, ktorý nám pripravil Oskar Jaduš so svojimi pomocníkmi, nám zaspieval zborový spevokol pieseň: To ja, ó Pane môj, stojím tu v modlitbách. Po tejto piesni nasledovali modlitby za odpustenie, Boží pokoj a lásku, ktorá má napĺňať srdcia všetkých ľudí na zemi, aby nemuseli medzi nami vznikať napätia a nepriateľstvá, ústiace do fyzickej likvidácie človeka.

Na popoludňajší program sme sa presunuli do auditória lýcea, kde nás Mikuláš Lipták oboznámil so židovským národom prostredníctvom otázky: Kto sú Židia? V prednáške a prezentácii odznelo, ako židovský národ vznikol kedysi dávno, keď Pán Boh povolal Abraháma z chaldejského Úru a uzavrel s ním zmluvu, znamením ktorej bola obriezka. Po tej-

Koncert súrodencov Waltera a Elisabeth Brachtelových

to prednáške sme si pozreli videofilm o kežmarských Židoch, ktorý odvysielala Slovenská televízia a na ktorého príprave sa podieľalo Múzeum Kežmarok, PhDr. Nora Baráhová, Ing. Mikuláš Lipták, Mgr. Roman Porubän, Ing. Viera Hanudeľová.

Zborový deň sa zakončil koncertom v Drevenom artikulárnom kostole, v ktorom sa nám predstavili dvaja súrodenci Eberharda: Walter Brachtel ako violončelista (hrá v rozhlasovom orchestri v Mníchove) a jeho sestra Elisabeth Brachtel hrou na klávesovom nástroji (učiteľka hudby na gymnáziu v Neumarkte). Medzi skladbami bolo aj dielo židovského autora, ktorý prežil hrôzy holokaustu. Aj oni tento koncert považovali za hudobný darček ich rodiny pre Kežmarok, kde ich otec v rámci svojej služby nacistom spôsobil utrpenie niektorým vtedy prenasledovaným.

5. augusta 2012 Výpomoc, tak by sme mohli nazvať bratské spolužitie dvoch farárov Miroslava Erdingera a domáceho brata farára Romana Porubäna, ktorí si navzájom poslúžili zvesťou slova Božieho v jednotlivých cirkevných zboroch. V nedeľu 29. júla 2012 kázal domáci brat farár Roman Porubän v Prahe na Kobylisích a ďalšiu nedeľu Miroslav Erdinger v Kežmarku. Opäť po roku manželia Erdingerovci navštívili náš cirkevný zbor a zúčastnili sa aj celého programu Zborového dňa. Od roku 2005 budujeme spoločné vzťahy s týmto Cirkevným zborom Českobratskej cirkvi evangelickej Praha-Kobylisy, podieľajúceho sa aj na pomoci pre našich cirkevníkov, ktorých v roku 2010 zastihla povodeň. My pri-

Bratia farári Erdinger a Porubän kanceľ vymenili za hrable

chádzame k nim, oni prichádzajú k nám, a tak sa spoločne môžeme zdieľať ako spoločenstvo cirkvi. Do budúcnosti plánujeme pripraviť v tomto cirkevnom zbore tzv. slovenské večery s prezentáciou duchovnej piesne. Veríme, že Pán Boh požehná tomuto zámeru a my opäť ako bratské spoločenstvo budeme mať príležitosť sa stretnúť.

9. septembra 2012 v 14. nedeľu po Sv. Trojici sme slávnostne otvorili na službách Božích v Drevenom artikulárnom kostole nový školský rok 2012/2013. Spolu s deťmi sme sa stretli v zborovej miestnosti, odkiaľ sme spoločne prišli do chrámu Božieho vyprosiť si pre nový školský rok Božie požehnanie. Do programu sa zapojili aj samotné deti zaspievaním piesne: Spokojný som tu s chatrčou len malou. Táto pieseň tematicky nadväzovala na zvesť slova Božieho, ktorú si pripravil domáci brat farár na základe textu z Mt 6,19-21: ***„Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde (ich) moľ a hrdza ničí a kde sa zlodeji vlamujú a kradnú. Ale zhromažďujte si poklady v nebi, kde (ich) ani moľ ani hrdza neničí a kde sa zlodeji nevlamujú a nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“*** Pieseň ale i text Písma Svätého hovoria o tom, že dnes často človeka zláka bohatstvo v rôznej podobe, ktoré si chceme užívať. Aj Pán Ježiš stál zoči-voči takémuto pokušeniu, keď ho diabol vyviedol na vysoký vrch a povedal Mu: ***„Toto všetko Ti dám, ak padneš a budeš sa mi klaňať“*** (Mt 4,9). Ježiš odolal tomuto pokušeniu. Prostredníctvom slov: ***„Nezhromažďujte si pokla-***

Deti s nájdenými výhernými šekmi na začiatku školského roka

dy na zemi“, nám chce Pán Ježiš povedať: V týchto pokladoch nie je budúcnosť.

Brat farár potom začal spolu s deťmi debatu na tému: Čo je to poklad. Deti mu odpovedali a vzápätí ich vyzval, aby hľadali v drevenom kostole poklad v podobe výherných šekov: Luxusná dovolenka, auto, zdravie, peňažná hotovosť a podobne. Keď deti tieto šeky našli, tak ich vyzval, aby zhodnotili, ktorý z týchto šekov je pre nich najväčším pokladom, najväčšou atrakciou. Odpovede boli rôzne. Pre niekoho to bolo zdravie, pre iného auto a podobne. Brat farár vo svojom príhovore ďalej poukázal na to, že nič z toho nie je zlé, ak to človek vlastní, ale zlé sa to stáva vtedy, keď dané veci, dané poklady vlastnia nás, keď auto, zdravie, dovolenku milujeme viacej ako Ježiša Krista. Vtedy náš poklad nie je v Bohu, ale v pominuteľných veciach, ktoré pred Bohom nemajú žiadnu hodnotu. A preto sa vážne zamyslime nad slovami: ***„Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“*** Po príhovore deti prijali Božie požehnanie a rodičia pristúpili k Večeri Pánovej.

15. septembra 2012 sa uskutočnil v Cirkevnom zbore ECAV na Slovensku Slovenská Ves filiálka Podhorany Deň Tatranského seniorátu. Téma tohtoročného stretnutia bola: Kresťan a svet rozhlasu, televízie, internetu ... Mottom tohto duchovného stretnutia a zároveň vzdelávania boli slová apoštola Pavla, ktoré adresoval svojmu spolupracovníkovi Timoteovi: ***„Prázdnym svetským rečiam sa vyhýbaj, lebo sa budú***

Plný kostol v Podhoranoch v Deň Tatranského seniorátu

naďalej vzmáhať v bezbožnosti, a ich reč bude rozožierať ako rakovina" (2.Tim 2,16.17).

Účastníci Dňa Tatranského seniorátu (TAS) sa zhromaždili v chráme Božom v Podhoranoch, kde prítomných privítal predseda vnútromisijného výboru TAS brat farár Michal Findra. Okrem toho v mene predsedníctva TAS prítomných privítal dozorca TAS Ing. Milan Zacher. Po úvodnej pobožnosti a zaspievaní niekoľkých piesní, rozdelili sme sa na štyri skupiny: deti, mládež, stredná generácia a staršia generácia, ktoré samostatne pracovali a rozoberali predmetnú tému. Deťom sa venovala sestra Ľubica Matisová, ktorá z nich urobila novinárov a počas obeda deti zbierali príspevky od ľudí, čo sa im páči všetko na Dni TAS, a tak z príspevkov vytvorili tzv. Podhorany-News. Mládeži sa venovala sestra Emília Mihočová, ktorá je šéfredaktorkou Evanjelického východu. Prostredníctvom videoprezentácie im poukazovala na všetky úskalia médií, ktoré oni používajú (mobil, internet, komunikácia na sociálnych sieťach....). Strednej generácii, ktorá vychováva deti, sa venoval riaditeľ Slovenského evanjelizačného strediska Slavomír Slávik a staršej generácii sa venovali manželia Hroncovci. Na spoločný obed sme sa presunuli do neďalekej dedinky Vojňany.

Popoludňajší program sa niesol v duchu krátkych reflexií jednotlivých skupín. Na záver sa prítomným prihovoril senior Tatranského seniorátu Roman Porubän, ktorý vo svojom príhovore podotkol, že veľkým nebezpečen-

Deti prezentujú svoje práce na záver seniorátneho dňa

stvom pre dnešného človeka je, že častokrát nám médiá určujú, čo máme hovoriť, aký postoj máme zaujať, ako sa máme správať. Toto by nám predovšetkým malo hovoriť Božie slovo – Biblia a nie médiá. Nedovoľme preto, aby médiá s nami takto manipulovali, ale aby sme vedeli a poznali, že sa dajú aj vypnúť. Duchovne povzbudení so slovami vďaky pre miestny cirkevný zbor sme sa rozlúčili a rozišli do všetkých končín Tatranského seniorátu.

16. septembra 2012 v Drevenom artikulárnom kostole v Kežmarku sa uskutočnil koncert speváckej skupiny LA GIOIA, ktorá vznikla v roku 2008. Verejnosti je známa predovšetkým z reality šou Československo má talent. Prezentuje operný spev ako jeden z hudobných štýlov na pozadí populárnej hudby. Toto zoskupenie troch spevákov interpretuje rôzne piesne v štýle belcanta (krásneho spevu – spevácka technika, ktorá vznikla v Taliansku začiatkom 17. storočia). Repertoár tvoria skladby nielen svetovej hudobnej scény, ale najmä pozoruhodné úpravy známych slovenských a českých hitov, ktoré v ich podaní znejú iným – originálnym spôsobom. LA GIOIA v preklade z talianskeho jazyka znamená radosť. A práve s radosťou a hispánskym temperamentom sa nám predstavilo toto trio zaujímavým koncertom v drevenom artikulárnom kostole.

29. septembra 2012 v drevenom artikulárnom kostole sa uskutočnil akordeónový koncert Borisa Lenku, ktorý patrí k najvýraznejším osobnostiam slovenského hudobného života. Je absolventom

Trio spevákov La Gioia rozdávalo radosť

žilinského Konzervatória a Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Svoju medzinárodnú kariéru začal na súťažiach v zahraničí. Dnes predstavuje vzácny typ všestranného hudobníka so záberom od klasického repertoáru, súčasnej vážnej hudby, cez rôzne crossoverové projekty až po jazz. Do akordeónového repertoáru vniesol v slovenskom kontexte viaceré novátorské prvky, najmä uvádzaním diel významných osobností povojnovej americkej a európskej scény či premiérovaním a iniciovaním nových slovenských diel. V súčasnosti pôsobí v Mníchove, ale zároveň je pedagógom na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. V roku 2010 vydal mimoriadne oceňované CD Scarlati Haydn Sonats. Časť tohto CD bola prezentovaná aj na koncerte. Tento akordeónový koncert sa uskutočnil v drevených kostoloch, ktoré boli 7. júla 2008 zapísané do zoznamu pamiatok Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO (Tvrdošín, Istebné, Hronsek, Kežmarok, Ladomírová,) s podporou Ministerstva kultúry SR.

6. októbra 2012 sa o 17.00 uskutočnil v Novom evanjelickom kostole komorný koncert troch mladých hudobníkov, flautistky Dominiky Križalkovičovej, violončelistu Gregora Regeša a klaviristu Petra Duchnického. Koncert sa konal pri príležitosti prezentácie nového nástroja, krídla umiestneného do nového kostola ešte v lete. Program bol koncipovaný z polovice zo skladieb mladých

Boris Lenko so svojím akordeónom na koncerte

slovenských skladateľov, z polovice z komorného repertoáru svetovej tvorby. Odzneli skladby pre deti Huncovčana Gregora Regeša, komorná tvorba Kežmarčana Petra Duchnického a Tri Arietty popradského skladateľa Tomáša Lučivjanského. V druhej polovici koncertu odznela flautová Sonáta Francisa Poulenca, Rokokové variácie Petra Iľjiča Čajkovského a Trio Carla Mariu von Webera. Netradičná koncepcia koncertu zaujala aj početné publikum na koncerte. Snahou interpretov bolo sprostredkovať pôvodnú slovenskú hudbu ako aj hudbu európsku v kontexte súčasného vkusu interpretačného umenia. Vďaka interpretov ide preto najmä poslucháčom, ako aj cirkevnému zboru za možnosť koncertovania.

14. októbra 2012 na 19. nedeľu po Sv. Trojici sme dopoludnia na službách Božích poďakovali za tohtoročné úrody zeme.

Zborový spevokol sa popoludní zúčastnil nahrávania rozhlasových služieb Božích v Spišskej Belej. Do rámca bohoslužieb prispel piesňou: Laudate omnes gentes, ktorú zaspieval v troch jazykoch latinsky, nemecky a slovensky.

Brat farár Roman Porubän sa zapojil do liturgického rámca bohoslužieb zaspievaním kolekty (spievanej modlitby) a evanjelia.

Tieto rozhlasové služby Božie boli odvysielané rádiom Regina 28. októbra 2012 na 21. nedeľu po Sv. Trojici.

R. Porubän, M. Lipták, P. Duchnický

NÁŠ TALENTOVANÝ KANTOR PETER DUCHNICKÝ PRI KONCERTE

Evanjelický cirkevný zbor v Kežmarku
srdečne všetkých pozýva na

5. PLES
KEŽMARSKÝCH EVANJELIKOV,

ktorý sa uskutoční

v piatok – 8. februára 2013

o 18. hod. v spoločenskej sále

Strednej odbornej školy, Garbiarska 1

Cena vstupenky: 20,- EUR

Čakajú vás dve večere, tombola, program, hudba
a dobrá zábava

Tešíme sa na stretnutie s vami!

Čaká nás jubilejný evanjelický ples

Tento ples nebude len taký obyčajný, pretože budeme sláviť jeho **5. narodeniny.** Ak ste doteraz váhali**, príďte** a nebudete sklamaní! Do tanca vám bude hrať skupina Skokanovcov z Ľubice a čaká vás program, pozostávajúci z klasických a latinskoamerických tancov, obrazovej prezentácie zborových aktivít, kde môžete zhliadnuť aj svoju maličkosť, súťaže, predaj ružičiek a rôzne iné prekvapenia.

Prosíme o podporu a sponzorstvo tomboly - či už formou finančnou, alebo vecnou. Výťažok z tomboly a ruží bude venovaný na **podporu a rozvoj MŠ v Švábovciach**.

Srdečne vás všetkých pozývame a dúfame, že okrúhle narodeniny budeme sláviť s rekordným počtom gratulantov!

gk

Zborový list: občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok
Zodpovedný redaktor: Roman Porubän, zborový farár v Kežmarku
Jazyková úprava: Nora Baráthová, Oľga Kormanová, Mikuláš Lipták, Katarína Slavíčková
Adresa: Ev. a.v. farský úrad, Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok; tel. 052 / 452 22 42
web: www.ecavkk.sk; **e-mail:** ecavkk@gmail.sk

Pre vnútornú potrebu Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok spracoval JADRO

Veľký Slavkov

Do r. 1945 to bol samostatný cirkevný zbor, ktorý vznikol v pol. 16. stor. V čase protireformácie zbor zanikol a nanovo sa obnovil po Tolerančnom patente. Do r. 1939 patril do Podtatranského seniorátu a počas II. sv. vojny bol súčasťou Nemeckej ev. cirkvi. Po vojne sa stal filiou CZ Popradu-Matejoviec. Tolerančný kostol v barokovo-klasicistickom slohu bol postavený v r. 1786 – 1788. Priečelie kostola je so segmentovým zakončením na dvojito členenom štítovom poli s oválnym otvorom a festónami (kvetinová výzdoba). Kazateľnicový oltár je z 19. stor. Uprostred oltára sa nachádza kazateľnica, pod ktorou je reliéf Večere Pánovej. Luisézna (štýl za vlády Ľudovíta XVI.) krstiteľnica je z r. 1820. Klasicistická drevená empóra, na ktorej sa nachádza organ firmy Rieger, je z 18. stor.